

A smiling woman with blonde hair, wearing a yellow beaded halter-neck dress with a large silver brooch at the waist, stands in a kitchen setting. The background shows a white countertop with a bowl of nuts and a stove.

X = X + 1

novinky
**25 zo šesťdesiatych
alebo
Československá
nová vlna**

rozhovor
Marek Šulík

téma
Filmové časopisy

recenzia
**Prežiť svoj život
Mongolsko: V tieni
Džingischána
Kamene
X = X + 1**

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32, 811 09 Bratislava

Novinka z edičného oddelenia

BÉLA BALÁZS – CHVÁLA FILMOVÉHO UMENIA

Zborník *Béla Balázs – chvála filmového umenia* tvorí súbor príspevkov z 12. ročníka česko-slovenskej filmologickej konferencie, ktorá sa konala v dňoch 22. až 25. októbra 2009 v Levocí. Hlavnou témou pravidelného výročného stretnutia českých a slovenských filmových historikov a teoretikov bolo dielo filmového tvorca a zároveň priekopníka filmovej teórie prvej polovice 20. storočia Bélu Balázsa (1884 – 1949). Súčasťou zborníka je DVD s filmom *Drak sa vracia* (1967) Eduarda Grečnera.

V predaji od októbra 2010 vo vybraných slovenských kníhkupectvách a v predajni SFÚ KLAPKA.SK za 4,29 Eur.

Predajňa Slovenského filmového ústavu KLAPKA.SK
Grösslingová 43, 811 09 Bratislava 1

tel.: +421 2 5263 0642, klapka@klapka.sk, www.klapka.sk

Vyzerá to tak, akoby nastal mesiac slovenských filmov na DVD. A to vďaka dvom aktivitám, z ktorých jedna nie je známa a druhá zasa nie je známa. Prvým počínom tohto mesiaca v oblasti DVD produkcie je ďalší z výsledkov spolupráce Slovenského filmového ústavu (SFÚ) a vydavateľstva Petit Press, vďaka ktorej sa od roku 2006 k záujmom dostalo už v štyroch reprezentatívnych edíciách pod názvom Slovenský film to najlepšie z 80., 70. a 60. rokov minulého storočia. Zlaté diela slovenskej kinematografie od tvorcov, ktorí patria k našim „majstrom“. Inak to nie je ani tento rok, hoci pôvodne plánovanú edíciu slovenských filmov zo 40. a 50. rokov, ktorá mala chronologicky nasledovať, z technických dôvodov nahradí alternatíva, však rovnako zaujímavá a kvalitná. Od konca októbra sa k záujmom totiž dostane postupne päť DVD s divácky najžiadanejšími slovenskými rozprávkami *Perinbaba*, *Soľ nad zlato*, *Mahuliena*, *Zlatá panna*, *Kráľ Drozdia hlava* a *Pehavý Max a strašidlá*. Začiatok mesiaca bude ale ešte unikátnejší. V Paríži budú pokrstené štyri DVD nosiče so slovenskými snímkami, ktoré vychádzajú v tamojšom nekomerčnom vydavateľstve európskych filmov, určenom pre trh vo Francúzsku, Belgicku a Švajčiarsku. Tú česť byť prvými z našej „malej“ kinematografie majú *Slnko v sieťi*, *Boxer a smrť*, *Kristove roky* a *Vtáčkovia, siroty a blázni*. Ak sa im bude dariť, otvoria cestu von aj pre ďalšie naše filmové klenoty, čo je viac ako úspech. Znie totiž dobre, keď si bežne v ďalekom svete môžete len tak kúpiť napríklad aj svojho obľúbeného Uhra, Solana alebo Jakubiska...

Simona Nátová-Tušerová

NA ÚVOD

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Andrej Bán

novinár a fotoreportér

Všetko, čo mám rád (zo slovenských filmov), na krátkom priestore nevyjmenujem. Okrem toho, mnohé (dobré) filmy som zatiaľ nevidel. Mám rád staršie snímky so silným príbehom a výrazným autorským rukopisom, napríklad Obchod na korze, Boxer a smrť, Obrazy starého sveta, Ja milujem, ty miluješ, Pavilón šeliem. Hoci som mestský typ, veľmi sa mi páčila aj Záhrada. Ako autor fotografickej knihy Iné Slovensko viem oceniť Iné svety. Mám veľmi rád aj iné novšie slovenské filmy, ktoré nakrútili kamaráti dokumentaristi, najmä Jaro Vojtek a Peter Kerekes. Jarovi som nedávno povedal, že Hranica ako príbeh z maďarskej dedinky na ukrajinskej hranici by mohla byť nominovaná ako najlepším cudzojazyčný film nielen na Oscara, ale aj tu na Slovensku...

OBSAH

- 3 ⇔ **PLUS / MÍNUS MESIACA**
 4 – 13 ⇔ **KALENDÁRIUM**
 14 – 22 ⇔ **NOVÉ FILMY** pre premiérové kina
 22 ⇔ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
 23 ⇔ **NOVINKY** alebo 25 zo šesťdesiatych...
 podľa Martina Sulíka
 24 – 27 ⇔ **ROZHOVOR** alebo dokumentarista
 a strihač Marek Sulík
 28 – 30 ⇔ **TÉMA** mesiaca alebo Filmové časopisy
 31 ⇔ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
 32 – 33 ⇔ **RECENZIA** alebo Prežiť svoj život
 podľa Jana Švankmajera
 34 ⇔ **RECENZIA** alebo Kamene podľa
 Kataríny Kerekesovej
 35 ⇔ **RECENZIA** alebo $X = X + 1$ podľa
 Juraja Krasnohorského
 36 – 37 ⇔ **RECENZIA** alebo Mongolsko: V tieni
 Džingischána podľa Pavla Barabáša
 38 ⇔ **OHLASY** alebo 5. MFF Cinematik
 39 ⇔ **OHLASY** alebo Panel pripravovaných
 slovenských dokumentárnych filmov
 40 – 41 ⇔ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
 42 – 43 ⇔ **DVD** nosiče
 44 – 45 ⇔ **AKTUÁLNE** alebo Vydanie štyroch
 slovenských filmov na DVD vo Francúzsku
 46 – 48 ⇔ **AKTUÁLNE** alebo Zlatá kolekcia
 slovenských rozprávok na DVD
 49 – 50 ⇔ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA** a závierky
 na granty a podporné programy
 51 ⇔ **IN MEMORIAM** alebo filmový publicista
 a producent Pavel Melounek
 52 ⇔ **ČO ROBIA** alebo na čom pracujú
 slovenskí filmári
 53 ⇔ **DR. DIVNOLÁSKA**
 54 – 59 ⇔ **PROGRAMY**
 59 ⇔ **JUBILEÁ**
 60 ⇔ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
 60 ⇔ **NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE**
 A DVD NOSIČE V Klapka.KK

Peter Nágel, riaditeľ MFF Art Film Fest: „Mínus a plusy aktuálnej slovenskej kinematografie, ktorá sa akoby vracia do 'normálu'. Jeden – dva majoritné hrané filmy, premiérované v kalendárnom roku, pripravované a uvádzané s nemalými (najmä medzinárodnými) ambíciami. A to sa ešte predbežne organizovali semináre a nebývajúcej konjunktúre slovenského filmu a 'pátralo sa' po príčinách účasti na prestížnych svetových prehladávkach. V tomto roku si pre zmenu zaknihujeme nie príliš optimistickú štatistiku v podobe premiéry jedného hraného (Legenda o Lietajúcom Cypríánovi) a dvoch dokumentárnych (Erotic Nation a Mongolsko: V tieni Džingischána) filmov. Číselný sumár mohol vyznieť priaznivejšie, ale čierna komédia Mítvola musí zomrieť v réžii Jozefa Paštéku zatiaľ nedostala šancu na verejné premetanie. Čo je zrejme tiež slovenské unikum, keďže nakrúcanie sa skončilo už pred dvomi rokmi. Slovenská filmová a televízna akadémia preto asi nemala ťažkú dilemu, koho z neroziahleho výberu prihlásiť na cenu americkej Akadémie filmových umení a vied v kategórii cudzojazyčný film, keďže kritériá výberu spĺňala už len vlnačjšia Hranica Jara Vojteka. Možnosť, žeby sa Slovensko v danom roku tohto plebiscitu nezúčastnilo, by sa zrejme len ťažko vysvetľovala. A preto vďaka a uznanie našim dokumentaristom, ktorí držia slovenský film aspoň tesne nad vodou.“

Ivan Ostrochovský, režisér: „Plus je jednoznačne kniha Petry Hančovej o Paľovi Bielikovi. Veľmi 'slovenská' mi príde scéna z Bielikovho životopisu: po vojne zasadla komisia zložená z filmárov, aby posúdili, kto vlastne fašista bol, a kto nebol. Ale keďže ani vtedy 'neboli ľudia', tak sa stalo, že Bielik zasadal v komisii a zároveň bol aj komisiou preverovaný. Zaujímalo by ma, či išiel 'za dvere', keď sa rokovalo o jeho ideologických nedostatkoch počas účinkovania v Nástupe... Tradícia chodenia za dvere vydržala vo filmárskych komisiách až dodnes, ale vyzerá to tak, že tento 'pekný slovenský zvyk' sa po šesťdesiatich rokoch nadobro vytratil... Vďaka späť k Bielikovi. Za jedného 'zapredanca' klérofašistického štátu vtedy označili Kovačeviča, ktorý sa však najviac zaslúžil o to, aby na Slovensku začala fungovať pravidelná filmová výroba. Obahal banky a klérofašistických politikov a presvedčil ich, že je potrebné podporovať film. Napriek jeho zakladateľským zásluhám sa odmeny nedočkal. Skôr naopak. Myslím si, že všetci chápeme prečo. Proste, nebolo to 'kôšer'... A opäť do súčasnosti. Ešte v čerstvej pamäti mám obraz Patrika Pašša, ktorý pri oficiálnom spustení Audiovizuálneho fondu (AVF) stojí na pódiu kinosály Filmovej a televíznej fakulty VŠMU a s dojatím v hlase celé osadenstvo preplneného kina nazve 'audiovizuálnou rodinou'. O pár mesiacov mu komisia, zložená z ľudí blízkych jeho firme, odklepne dotáciu. Keď mu je to vyčítané, ohradí sa argumentom, že nebyť jeho, AVF by nevznikol'. Možno má pravdu a ja mu za to úprimne ďakujem. Ale Patrik Pašš nevytvoril fond ako svoju ríšu, ktorú môže ľubovoľne drancovať. A ani nemôže ako Bielik sám posudzovať, či bolo jeho konanie morálne alebo nie. Paľa Bielika aj Patrika Pašša si pre niektoré veci nesmierne vážim, a práve preto asi ťažko nesiem ich zlyhania. Na rozdiel napríklad od pani Kolveckej. Čo je z toho plus a mínus, to vám teda nepoviem.“

Film.sk

Mesačník o filmovom dianí na Slovensku 11. ročník

Vydavateľ: Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie: Film.sk
Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32
811 09 Bratislava
tel.: 02/57 10 15 25
fax: 02/52 73 32 14
e-mail: film.sk@sfu.sk

Séfredaktorka:

Simona Nótová-Tušerová

Tajomníčka redakcie:

Eva Michalková

Redakčná rada:

Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFU
Alexandra Strelková
riaditeľka NKC – SFU
Marian Brázda
vedúci edičného oddelenia SFU

Miroslav Ulman
odborný referent Audiovizuálneho

informačného centra SFU

Simona Nótová-Tušerová

tláčová tajomníčka SFU

Stefan Vraštiak

tajomník KFN SSN

Design: Marek Borovský

Grafická úprava:

Microtus – Dušan Slezák

Tlač: Dolis, spol. s r.o.

Uzávierka čísla 10/2010:

23. 9. 2010

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Názory redakcie sa nemusia

zhodovať s názormi prispievateľov.

Foto na titulnej strane:

$X = X + 1$ (film sa premieta

v Projekte 100 ako predfilm snímky

Užívaj si ako sa len dá!) – Asociácia

slovenských filmových klubov

Film.sk vychádza

s podporou MKCR SR.

ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmožňuje textu, fotografií,

grafov, vrátane údajov v elektronickej podobe len

s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.

© Slovenský filmový ústav

Objednávkový kupón na www.film.sk.

OKTÓBER 2010

Filmové podujatia na Slovensku

9. september – 31. december

16. Projekt 100

(miesto konania – 35 slovenských miest)

Desať celovečerných a dva krátke filmy putovnej prehliadky Projekt 100 vstúpili do kín už v septembri. Prehliadku slávnostne otvoril koprodukčný česko-slovenský film Jana Švankmajera *Prežiť svoj život*, ktorý mal zároveň slovenskú premiéru. Do prehliadky sú zaradené aj dva slovenské krátke filmy, a to *Kamene* Kataríny Kerekesovej a *X = X + 1* Juraja Krasnohorského. Viac na www.asf.sk a vo Zvláštnom vydaní Film.sk – Projekt 100, ktoré vyšlo ako súčasť septembrového čísla.

29. september – 2. október

16. Etnofilm Čadca

(miesto konania – Čadca – Kysucké múzeum / Kultúrne a informačné centrum)

Medzinárodné filmové bienále Etnofilm Čadca, venované etnológii a sociálnej a kultúrnej antropológii, je najstarší slovenský filmový festival, ktorý vznikol pred tridsiatimi rokmi. Do súťaže 16. ročníka sa prihlásilo 105 filmov z 22 krajín, o ceny sa uchádza aj 10 filmov zo Slovenska a 3 z Českej republiky. Po skončení festivalu sa 13. októbra o 17.00 hod. v Bratislave v A4 – nultý priestor odpremieta 120-minútové pásmo, zložené z víťazných filmov festivalu. Viac na www.etnofilm.sk.

29. september – 3. október

Filmový festival inakosti

(miesto konania – Bratislava – FK 35_mm / FK Nostalgia)

Festival gay a lesbických filmov je zameraný na prezentáciu domácej, európskej a svetovej kinematografie s tematikou sexuálnych menšín. Bonbónikom tohtoročného programu je mini-sekcia *Latino Lovers*, potešia aj sekcie *Nové storočie*, *Zlatý fond* alebo *Teplé Česko-Slovensko*. Samostatné programové bloky sa budú venovať aj témam, ktoré sú na Slovensku stále považované za kontroverzné a festival ponúkne i niekoľko festivalových hitov. Po jeho skončení sa v dňoch 4. a 5. októbra v Palace Cinemas Aupark uskutočnia Ozveny festivalu. Viac na www.ffi.sk.

29. september – 3. október

11. Multikultúrny festival Barbakan

(miesto konania – Banská Bystrica – Pamätník SNP / Divadlo Ivana Palúcha / Club 77)

Aj tento rok sa festival Barbakan skladá z troch častí – výtvarnej, hudobnej a filmovej. Súčasťou filmovej bude opäť súťažná sekcia študentských snímok, ktorých kvalitu bude v troch kategóriách (dokumentárny, animovaný a hraný film) posudzovať medzinárodná porota. Tá udelí štyri ocenenia, o piatom

OKTÓBER 2010

rozhodnú diváči. Nesúťažný program bude tvoriť reprezentačný výber filmov súčasného prúdu tzv. rumunskej novej vlny, poľská sekcia s názvom „film offowy“. Ozveny filmových festivalov, sci-fi sekcia Varovný prst či sekcia Grindhouse, venovaná spolupráci Quintina Tarantina a Roberta Rodriguezu. Viac na www.vresk.sk.

4. – 5. október

Istanbul Express: Skúmanie multilingualizmu v Európe

(miesto konania – Bratislava – kino Mladost' / A4 – nultý priestor)

3 vlaky, 24 miest a 10 920 km železničných tratí. To sú čísla filmového workshopu, ktorého sa zúčastní 45 mladých európskych filmárov. Budú cestovať vlakom po Európe až do Istanbulu a počas zastávok v rôznych mestách budú nakrúcať dokumenty na tému: multilingualizmus a cestovanie. Jednou zo staníc Istanbul Expressu bude aj Bratislava, kde sa uskutočnia dva večery na túto tému: 4. októbra sa premietne film Petra Kerekesa *Ako sa varia dejiny* a uskutoční sa aj diskusia s režisérom, 5. októbra je pripravený výber filmov z MF študentských filmov Early Melons. Viac na www.earlymelons.com.

6. – 11. október

8. Ars Poetica

(miesto konania – Bratislava – A4 – nultý priestor / FK 35_mm / Poľský inštitút / Taliansky inštitút)

Medzinárodný festival poézie sa uskutoční už po ôsmykrát. Festivalu sa zúčastnia autori z rôznych krajín sveta, básne prednesú v origináli i v slovenskom preklade. Súčasťou podujatia budú aj projekcie pätnástich filmov a dvoch pásiem pod názvom *Nedeľná chvíľka poézie* z československej produkcie. Viac na www.arspoetica.sk.

7. – 10. október

Dni rumunského filmu – autorské filmy „novej vlny“

(miesto konania – Bratislava – kino Mladost')

Prehliadka súčasných rumunských filmov, oceňovaných po celom svete. Program tvoria filmy: *Elevátor* (r. G. Dorobantu), *California Dreamin'* (r. C. Nemescu), *Nemá svadba* (r. H. Malaele), *4 mesiace, 3 týždne a 2 dni* (r. C. Mungiu), *A ďalej sa mlčí* (r. N. Caranfil), *Filmová karavána* (r. T. Muntean), *Najšťastnejšie dievča na svete* (r. R. Jude) a *Katalin Varga* (r. P. Strickland). Program na str. 57 a viac na www.icr.ro.

11. – 15. október

37. Ekotopfilm 2010

(miesto konania – Bratislava – Palace Cinemas – Aupark)

Festival je zameraný na všetky odvetvia priemyslových, hospodárskych a ľudských aktivít človeka s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj. Sústreďuje najnovšiu špičkovú svetovú audiovizuálnu tvorbu z týchto oblastí pre odbornú a širokú verejnosť. Na podujatie je vstup voľný. Viac na www.ekotopfilm.sk.

OKTÓBER 2010

12. – 16. október

10. Bienále animácie Bratislava*(miesto konania – Bratislava – Bibiana)*

Poslaním Medzinárodného festivalu animovaných filmov pre deti je umožniť umeleckú konfrontáciu animovanej tvorby pre deti a podporovať jej všestranný rozvoj. Medzinárodná porota udeľuje v súťaži Hlavnú cenu, Cenu Viktora Kubala za najlepší film, Cenu UNICEF, Cenu CIFEJ a Cenu Visegrádu – Cenu Sv. Vojtecha, deti udeľujú Cenu detského diváka. Súčasťou festivalu sú retrospektívne prehliadky, tematické filmové pásma a medzinárodné semináre a sympóziá. Partnerom BAB-u je aj Slovenský filmový ústav (SFÚ). Viac na www.bab-slovakia.sk.

13. október o 17.00 hod.

Premietanie bulharského hraného filmu Zbohom Rio*(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút)*

Prvá bulharská hororová komédia z roku 1989 o architektovi Stoevovi, ktorý vyhrá súťaž na projekt do Ria de Janeiro. Počas cesty mu na kapotu auta spadne mŕtvola a všetky jeho snahy zbaviť sa jej sú márne. Iní ale majú ten istý problém. Čia je vlastne táto mŕtvola? Na to musí prísť divák sám... Viac na www.bulkis.sk.

13. október o 20.00 hod.

KINEČKO: Nouvelle vague*(miesto konania – Bratislava – A4 – nultý priestor)*

Kinečko je nový dvojmesačník o filme, ktorý začal vychádzať počas tohto leta. Jeho redaktori budú pravidelne uvádzať projekcie filmov v špeciálnom cykle pod názvom Nouvelle vague, v ktorom na pokračovanie predstaví najzaujímavejšie filmy francúzskej novej vlny Michal Michalovič. Viac na www.a4.sk a www.kinecko.com.

13. – 17. október

18. MF horských filmov Poprad*(miesto konania – Poprad – Mestský úrad / Dom Kultúry, Kežmarok – kino Iskra)*

Medzinárodný festival horských filmov v Poprade ponúka filmy i sprievodné podujatia so zameraním na hory a život v nich. Vo festivalovej súťaži každoročne prezentuje široké spektrum filmov z takmer štyridsiatich krajín a piatich kontinentov sveta. Viac na www.mfhf.sk.

15. – 17. október

23. Tatranský kamzík*(miesto konania – Liptovský hrádok – Dom kultúry)*

Poslaním súťaže a prehliadky neprofesionálnych filmov je prezentácia a podpora tvorby, snaha aktivizovať neprofesionálnych filmárov, podnikníť vznik snímok

OKTÓBER 2010

z tematických oblastí, akými sú kultúra, umenie, ekológia a etnografia. Súťaž je medzinárodná a člení sa podľa vekových kritérií a tematického zamerania, jej súčasťou je aj hodnotiaci a rozborový seminár. Viac na www.nocka.sk.

17. – 20. október

Vedecká konferencia na tému Metamorfózy študentskej tvorby
(miesto konania – Bratislava – FTF VŠMU)

Pri príležitosti 20. výročia založenia Filmovej a televíznej fakulty VŠMU sa na pôde školy uskutoční vedecká konferencia na tému Metamorfózy študentskej tvorby. Program konferencie budú tvoriť príspevky, venované tvorbe FTF VŠMU a projekcie hraných, dokumentárnych a animovaných filmov študentov a absolventov školy. Súčasťou osláv okrúhleho výročia vzniknú školy bude aj vernisáž výstavy *Kroky, skoky, roky... A predsa sa točí!*, jej názov je parafrázou názvu prvého úspešného animovaného filmu, vytvoreného kolektívom študentov Ateliéru animovanej tvorby k storočnici kinematografie. Výstava bude inštalovaná do konca roka 2010 v priestoroch troch fakúlt VŠMU. Počas konferencie sa pokrší nové 2-DVD s výberom z tvorby študentov FTF z rokov 1990 – 2010. V súvislosti s podujatím sa pripravuje aj premiéra nového filmu Vlada Balca *Okrúhlych dvadsať*. Na oslavy výročia FTF VŠMU nadviaže Festival študentských filmov Áčko 2010. Viac na str. 8 a na <http://ftf.vsmu.sk>.

19. október o 20.00 hod.

Japonská reklama*(miesto konania – Bratislava – A4 – nultý priestor)*

Česká umeľkyňa Klára Doležalková uvedie pseudoprierez japonskými reklamami, na ktorých sa pokúsi ukázať širšie súvislosti a špecifiká tamojšej vizuality: strihy také rýchle, že si na ne Európan musí zvykať, či roztomilosť dotiahnutá až na hranicu hororu. Reklamní režiséri sú v Japonsku popovými hviezdami a západné celebrity si považujú za česť v japonskej reklame účinkovať. Viac na www.a4.sk.

19. – 21. október

Štvrté Slovenské filmobranie*(miesto konania – Prievídza – kino Baník)*

Štvrté Slovenské filmobranie opäť predstaví kolekciu slovenských filmov, zloženú zo starších titulov i tých najnovších, ktoré sa v poslednej dobe objavili na slovenskej filmovej scéne. Hlavným zámerom prehliadky je priblížiť ďalšiu z filmových osobností našej kinematografie, ktoré sa nezmazateľne zapísali do povedomia diváckej verejnosti, najmä ako predstaviteľia vedľajších hereckých úloh. Po Mariánovi Filadelfim, Augustínovi Kubánovi a Ivanovi Palúchovi bude tento rok venovaný Jozefovi Dóczymu. Program prehliadky doplní Miniprofil – režisér a scenárista Štefan Uher pri príležitosti jeho 80. výročia narodenia. Už tradične je pripravená aj výstava plagátov a každý film lektorsky uvedú hostia a domáci lektori.

OKTÓBER 2010

20. – 23. október

14. festival študentských filmov Áčko

(miesto konania – Bratislava – kinosála FTF VŠMU)
Festival študentských filmov Áčko každoročne prináša divákovi to najlepšie z aktuálnej študentskej tvorby na Slovensku a prezentáciu zaujímavých a netradičných snímok a škôl zo zahraničia. Program aktuálneho ročníka konfrontuje zaužívané návyky moderného diváka a prináša možnosť pozrieť sa na dozrievanie a profilovanie potenciálnych budúcich legend. Ako lahôdku festival uvedie výber európskych študentských filmov a v samostatnej sekcii sa predstaví talianska filmová škola Centro Sperimentale di Cinematografia. Viac na www.acko.vsmu.sk.

21. – 24. október

20. Prix Danube – Cena Dunaja

(miesto konania – Bratislava – kino Mladost)
Aktuálny ročník prehliadky, ktorá sa koná po trojročnej prestávke, bude mať modifikovanú nesúťažnú podobu. Mimoriadne bude spojený s konferenciou o mediálnej výchove a prezentácii výnimočných vybraných audiovizuálnych diel, zameraných najmä na detského diváka, ktorá sa uskutoční pri príležitosti 10. výročia vstupu Dohovoru o právach dieťaťa do platnosti. Filmový program predstaví profil ruského režiséra Garrí Bardina alebo kolekcie programov pre deti a mládež z Poľska i Čiech. Zo slovenskej ponuky budú uvedené filmy animátorov viacerých generácií. Viac na www.stv.sk.

21. – 24. október

25. MF potápačských filmov

(miesto konania – Pribylina – Kultúrny dom)
Festival je medzinárodnou súťažnou prehliadkou filmov a fotografií s tematikou života pod vodou a jeho ochrany. Súťaží sa v kategóriách film a video, diafón, diazopozitívny, farebná a čiernobiela fotografia. Súťaž je otvorená pre amatérov i profesionálov. Viac na www.mfpf.eu.

25. október o 20.00 hod.

KINEČKO: Animation is not Dead

(miesto konania – Bratislava – A4 – nultý priestor)
Prezentácia DVD krátkych filmov mladých slovenských animátorov *Animation Is Not Mŕtva / Animácia nie je Dead* s lektorským úvodom redaktorov časopisu Kinečko. Ako hostia sa predstavia Andrej Kolenčík, jeden z hlavných koordinátorov DVD projektu, a Lukáš Sigmund, redaktor časopisu Kinečko. Viac na www.kinecko.com a www.a4.sk.

27. október o 17.00 hod.

Premietanie bulharského hraného filmu *Priviazaný balón*

(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút)

OKTÓBER 2010

Snímka nakrútená na motívy rovnomennej novely Jordana Radičkova mala premiéru v roku 1967, no putovala do trezoru a k divákovi sa dostala až v roku 1990. Počas 2. svetovej vojny sa nad jednou horskou osadou objaví vojenský balón. Dedinčania sa rozhodnú zostreliť ho, ten istý zámer však majú aj dedinčania zo susednej osady. Konflikt o vlastníctvo balónu prerastie do ostrého boja. Viac na www.bulkis.sk.

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

1. september – 20. október

Manifesto: Ozveny svetových filmových festivalov – 50 miest (Česká republika)

Súčasťou putovnej prehliadky Manifesto, ktorá prinesie pozoruhodné tituly mimo českej distribúcie, je aj film Juraja Nvotu *Muzika*. Viac na www.manifesto2010.cz.

16. september – 10. január 2011

Premietanie filmov Martina Slivku – Paríž (Francúzsko)

Projekcia filmov Martina Slivku *Etudy o človeku zo slovenskej gotiky* a *Posledná večera* v Múzeu Cluny na výstave slovenskej gotiky *Zlatom a ohňom*. Viac na www.musee-moyenage.fr.

22. september – 5. október

Prehliadka slovenskej kinematografie – Paríž (Francúzsko)

V súvislosti s výstavou slovenskej gotiky v Múzeu Cluny v Paríži sa Slovenskému filmovému ústavu naskytla príležitosť usporiadať reprezentatívnu prehliadku slovenskej kinematografie v prestížnom artkine Champollion. Na prehliadke bude uvedených 11 slovenských filmov od 60. rokov až po súčasnosť, a to *Boxer a smrť* (r. P. Solan), *Organ* (r. Š. Uher), *Krístove roky* (r. J. Jakubisko), *Slávnosť v botanickej záhrade* (r. E. Havetta), *Obrazy starého sveta, Ružové sny, Ja milujem, ty miluješ* (r. D. Hanák), *Záhrada* (r. M. Šulík), *O dve slabiky pozadu* (r. K. Šulajová), *Slepé lásky* (r. J. Lehotský) a *Pokoj v duši* (r. V. Balko). Otváracou snímku bude *Pokoj v duši*, osobne ho uvedie režisér Vlado Balko, ako záverečný sa premietne film Dušana Hanáka *Ružové sny* za jeho osobnej účasti. Viac na www.lechampo.com.

23. september – 3. október

Filmový festival Milwaukee – Wisconsin (USA)

Projekcia filmu *Ako sa varía dejiny* (r. P. Kerekes). Viac na www.milwaukee-film.org/festival.

24. september – 3. október

11. MFF Calgary (Kanada)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.calgaryfilm.com.

OKTÓBER 2010

30. september – 9. október

18. Filmfest Hamburg (Nemecko)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.filmfest-hamburg.de.

1. – 6. október

9. MF študentských filmov Beginning – St. Petersburg (Rusko)

Projekcia filmov *Obraz do Ameriky* (r. P. Kováčik) a *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.festival-nachalo.ru.

1. – 17. október

4. MFF Kaunas (Litva)

Projekcia filmu *Hranica* (r. J. Vojtek). Viac na www.kinofestivalis.lt.

4. – 9. október

1. MF filmov pre deti a detských animovaných filmov AniFest ROZAFa – Tirana (Albánsko)

Projekcia filmu *Chyffe ho!* (r. B. Šima). Viac na www.anifestrozafa.com.

4. – 10. október

36. Ekofilm – Český Krumlov (Česká republika)

Projekcia filmov Pavla Barabáša *Mongolsko: V tieni Džingischána* a *Tajomstvo podzemia*. Viac na www.ekofilm.cz.

6. október

Premietanie filmov s rómskou tematikou – Slovenský inštitút – Viedeň (Rakúsko)

Projekcia filmov *Deti* a *Kúzelnický klobúk* (r. A. Njemoga-Kolárová) pri príležitosti výstavy kresieb rómskych detí. Viac na www.mzv.sk/sivieden.

6. – 8. október

43. Tourfilm – Karlovy Vary (Česká republika)

Projekcia filmu *Mongolsko: V tieni Džingischána* (r. P. Barabáš) na festivale turistických filmov. Viac na www.tourfilm.cz.

6. – 10. október

25. MF nezávislých filmov Osnabrück (Nemecko)

Projekcia filmu *Osadné* (r. M. Škop). Viac na www.filmfest-osnabrueck.de.

7. október

Krst štyroch DVD so slovenskými filmami – Paríž (Francúzsko)

Krst štyroch DVD so slovenskými filmami, ktoré vydáva

OKTÓBER 2010

nekomerčné vydavateľstvo Malavida: *Slnko v sieti* (r. Š. Uher), *Boxer a smrť* (r. P. Solan), *Kristove roky* a *Vtáčkovia, siroty a blázní* (r. J. Jakubisko). Viac na str. 44–45 a na www.malavidafilms.com.

7. – 15. október

15. MFF Pusan (Južná Kórea)

Projekcia filmu *3 sezóny v pekle* (r. T. Mašin). Viac na www.piff.org.

7. – 17. október

43. Katalánsky MF fantastického filmu Sitges (Španielsko)

Projekcia filmu *Kamene* (r. K. Kerekesová). Viac na www.sitgesfilmfestival.com.

8. október

Premietanie filmu Mesiac v nás – Krakow (Poľsko)

Projekcia filmu *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová) v kine Art Cinema.

8. október – 4. december

8. MF outdoorových filmov – 25 českých miest (Česká republika)

Projekcia filmov Pavla Barabáša *Mongolsko: V tieni Džingischána* a *Cez Himaláje na bicykloch*. Viac na www.mfoc.cz.

11. – 16. október

5. Festival lesbických identít – Budapešť (Maďarsko)

Projekcia filmu *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová). Viac na www.labrisz.hu/lift.

11. – 16. október

3. Eco Film Fest – Kuala Lumpur (Malajzia)

Projekcia filmu *Carstenz – Siedma hora* (r. P. Barabáš). Viac na www.ecofilmfest.my.

12. október

Premietanie filmu Juraja Jakubiska – Slovenské veľvyslanectvo – Štokholm (Švédsko)

Projekcia filmu *Vtáčkovia, siroty a blázní*. Viac na www.mzv.sk/stokholm.

14. – 17. október

13. Súčasná filmová tvorba: Stredná Európa – Praha (Česká republika)

Projekcia filmov *Ilja* (r. I. Ostrochovský), *Hranica* (r. J. Vojtek), *Nedodržaný sľub* (r. J. Chlumský) a *Tango s komármi* (r. M. Luther). Viac na www.slovakemb.cz/SI.

OKTÓBER 2010

15. – 19. október

4. MF dokumentárnych filmov Cinema Vérité – Teherán (Irán)
Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.defc.ir.

15. – 22. október

MF študentského filmu Golden Lion – Taipei (Taiwan)
Projekcia filmu *Obraz do Ameriky* (r. P. Kováčik). Viac na www.ntua.edu.tw.

18. október

Premietanie filmu Mesiac v nás – Londýn (Veľká Británia)
Projekcia filmu *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová). Viac na www.wildgenie.com.

18. – 24. október

Prehliadka slovenských filmov pre študentov slovenčiny krakovskej univerzity – Krakov (Poľsko)
Projekcia filmov *Jánošík* (r. J. Siakel) so živou hudbou, *Hana a jej bratia* (r. V. Adásek), *O dve slabiky pozadu* (r. K. Šulajová), *Martin Šlička – muž, ktorý sadil stromy* (r. M. Šulík), *Veľký rešpekt* (r. V. Csudai), *Erotic Nation* (r. P. Begányi), *Nebo, peklo ... zem* (r. L. Siváková) a *Tango s komármí* (r. M. Luther). Viac na www.mzv.sk.

18. – 24. október

Slovenské dni – Jeseník (Česká republika)
Projekcia filmov *Juraja Jakubiska Nevera po slovensky*, *Perinbaba*, *Nejasná správa o konci sveta* a filmu *Posledná maringotka* (r. P. Beňovský). Viac na www.mkzjes.cz.

19. – 23. október

17. MF filmových a televíznych škôl MEDIASCHOOL – Lodž (Poľsko)
Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.filmsschool.lodz.pl.

20. – 24. október

MF animovaného filmu Ottawa (Kanada)
Projekcia filmu *About Socks and Love* (r. M. Čopíková). Viac na www.animationfestival.ca.

22. – 27. október

3. MF animovaných filmov – Banja Luka (Bosna a Hercegovina)
Projekcia filmov *Bird of Prey* (r. P. Budinský) a *Premeny* (r. L. Pšenčíková). Viac na www.banjalukanima.org.

OKTÓBER 2010

22. – 28. október

Himalájsky filmový festival – New York (USA)
Projekcia filmu *Mustang* (r. P. Barabáš). Viac na www.himalayafilmfestival.nl.

22. – 31. október

7. Taiwanský MF dokumentárnych filmov – Taichung (Taiwan)
Projekcia filmu *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes). Viac na www.tifd.org.tw.

23. – 31. október

13. MF dokumentárnych filmov Jihlava (Česká republika)
Vo festivalovom programe sa budú filmy uchádzať o ceny v štyroch súťažných sekciách, a to: Opus bonum, Medzi moriami, Česká radosť a Fascinácia. V rámci podujatí pre profesionálov, ktoré organizuje Inštitút dokumentárneho filmu, sa po prvý raz uskutoční Slovenský deň, ktorého súčasťou bude koprodukčný panel East Silver s účasťou zo Slovenska. Ten bude unikátnou príležitosťou pre producentov získať koprodukčných partnerov a financovanie z Európy. Spoluorganizátormi Slovenského dňa, ktorý sa uskutoční 26. októbra, sú Sentimentalfilm a SFÚ. Na festivale sa bude v premiére premietaf koprodukčný film *Svadby podľa starostu* aka *Nesvadbovo* (r. E. Hníková). Viac na www.dokument-festival.cz a www.eastsilver.net.

24. október o 16.00 hod.

Česko-slovenský deň / Surrealizmus & film 4 – Brno (Česká republika)
Podujatie je súčasťou 24. medzinárodného bienále grafického designu Brno 2010, ktoré je najstaršou cyklickou prehliadkou grafického designu na svete. Do programu Česko-slovenského dňa, zameraného na našu surrealistickú filmovú tvorbu, ktorý uzavrie aktuálny ročník podujatia, sú zaradené filmy *Panna zázračnica* (r. Š. Uher) a *Muž, ktorý luže* (r. A. Robbe-Grillet). Viac na www.moravska-galerie.cz.

25. – 29. október

15. MF televíznych filmov Bar (Čierna hora)
Projekcia filmu *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová). Viac na www.tvfestbar.com.

prípravila **Eva Michalková**
(REDAKcia NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

(25 ze šesťdesiatich aneb Československá nová vlna, Česká republika / Slovenská republika, 2010) DVD, 100+105 min., MP, dokument

25 zo šesťdesiatich...

Réžia: Martin Šulík. **Námet:** Jan Lukeš. **Scenár:** Jan Lukeš. **Kamera:** Martin Štrba, Martin Šec, Ramúnas Greičius. **Strih:** Jiri Brožek. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov / Slovenský filmový ústav

Dvojdielny celovečerný dokument *25 zo šesťdesiatich alebo Československá nová vlna* prináša celkový pohľad na fenomén československej novej vlny v 60. rokoch 20. storočia. Dvadsať päť zásadných filmov tohto obdobia, komentovaných ich tvorcami a filmovými historikmi, ponúka divákovi širší pohľad na zlatú éru československého filmu. Film

nadväzuje na televízny cyklus portrétov *Zlatá šesťdesiata* (2009), ktorý bol založený na individuálnych výpovediach tvorcov. Pomenúva, čím nová vlna prekročila dovtedajšie umelecké kánony, o čo obohatila svetovú kinematografiu a kde zanechala stopu. V kinách sa bude premietat len prvý diel, druhý dostane každý divák zdarma na DVD.

PREMIÉRA: 14. 10. 2010

(Agora, Španielsko, 2009) 35 mm, ŠUP, 127 min., MP 12, české titlky, romantická historická dráma

Agora

Réžia: Alejandro Amenábar. **Scenár:** Alejandro Amenábar, Mateo Gil. **Kamera:** Xavi Giménez. **Strih:** Nacho Ruiz Capillas. **Hudba:** Dario Marianelli. **Hrajú:** Rachel Weisz, Max Minghella, Oscar Isaac, Ashraf Barhom, Rupert Evans, Michael Lonsdale, Homayoun Ershadi. **Distribútor:** Tatrafilm

Píše sa rok 391 a Egypt sa nachádza pod nadvládou upadajúceho rímskeho impéria. Násilné náboženské nepokoje prenikajú aj za brány slávnej mestskej knižnice v Alexandrii. Za jej múrmi zostáva uväznená astronómka a filozofka Hypatia. Dvaja muži chcú okrem záchrany knižnice získať aj jej lásku – vtipný a bohatý Ores-

tes a mladý otrok Davus, zmietajúci sa medzi túžbou po láske a vidinou slobody, ktorú by získal, keby sa pridal k nepriateľským kresťanom. Film *Agora* približuje obdobie, kedy zo starovekých chrámov odchádzali starí bohovia a nastupovali nové náboženstvá. Získal sedem španielskych výročných cien Goya.

PREMIÉRA: 7. 10. 2010

(The Other Guys, USA, 2010) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 107 min., MP 12, slovenské titlky, akčná komédia

Fízli zo zálohy

Réžia: Adam McKay. **Scenár:** Adam McKay, Chris Henchy. **Kamera:** Oliver Wood. **Strih:** Brent White. **Hudba:** Jon Brion. **Hrajú:** Will Ferrell, Mark Wahlberg, Samuel L. Jackson, Dwayne Johnson, Michael Keaton, Damon Wayans Jr., Eva Mendes, Steve Coogan, Ray Stevenson. **Distribútor:** Itafilm

Dvaja úplne odlišní detektívi Gamble a Hoitz sú na policajnej stanici každému na smiech. Neustále sa snažia vystúpiť z tieňa geniálnych policajtov Danson a Manzettiho. Keď sa im konečne nasýtne príležitosť ukázať, čo vedia, v ich pláne sa vždy niečo po-

kazí. Dokáže táto odsudzovaná dvojica prekonať sériu nástrah, prekážok a nedorozumení, aby dostali bezpečných zločincov, zapletených do vážneho prípadu? A dokážu si získať úctu svojich kolegov?

(Legend of the Guardians: The Owls of Ga'Hoole, USA | Austrália, 2010) 3D digital, 97 min., MP 7, slovenský dabing, animovaný | fantasy

Ga'Hoole: Legenda o strážcoch

Réžia: Zack Snyder. **Námet:** Kathryn Lasky – séria románov *Guardians of Ga'Hoole*. **Scenár:** John Orloff, Emil Stern. **Strih:** David Burrows. **Hudba:** David Hirschfelder. **Výprava:** Simon Whiteley. **Distribútor:** Continental Film

Hlavnou postavou filmu je soví chlapec Soren, ktorého fascinujú otcove historky o strážcoch Ga'Hoole – mýtickej letke sovích bojovníkov. Postavili sa na ochranu dobrotných sov pred zlými a vybojovali veľkú bitku. Zatiaľ, čo Soren sníva o tom, ako sa jedného dňa k týmto hrdinom pridá, jeho starší brat Kludd sa mu

posmieva a túži len po love, lietaní a získaní otcovej priaze. Jeho žiarlivosť má tragické následky – obaja bratia vypadnú z rodnej koruny stromu a dostanú sa do pazúrov zlých sov. Teraz je na Sorenovi, aby sa s pomocou svojich oprených kamarátov pokúsil o útek.

PREMIÉRA: 7. 10. 2010

PREMIÉRA: 7. 10. 2010

(The Ghost Writer, Francúzsko / SRN / V. Británia, 2010) 35 mm, ŠUP, 128 min., MN 15, české titulky, **triler**

Ghost Writer

Réžia: Roman Polanski. **Námet:** Robert Harris – román *Duch* (2007). **Scenár:** Robert Harris, Roman Polanski. **Kamera:** Pawel Edelman. **Strih:** Hervé de Luze. **Hudba:** Alexandre Desplat. **Hrajú:** Ewan McGregor, Jon Bernthal, Tim Preece, James Belushi, Timothy Hutton, Anna Botting, Yvonne Tomlinson, Kim Cattrall. **Distribútor:** Film Europe

Napínavý triler *Ghost Writer* vznikol na základe knižného bestselleru Roberta Harrisa *Duch*. Hovorí o mladom spisovateľovi, ktorý dostane ponuku na jedinečný kontrakt – napísať pamäte bývalého britského premiéra. Dej začne naberať nebezpečné obrátky po tom, ako na opustenú pláž more vyplaví mŕtvolu spisova-

teľovho predchodcu. Netrvá dlho a „duch“ si uvedomí, že prijatím atraktívnej práce spravil hroznú chybu: expremiér bol muž, ktorého minulosť skrýva tajomstvá, schopné zabíjať. Kto bude mať zújmem na tom, aby spisovateľ mlčal a aby utajené skutočnosti nevyšli na povrch?

PREMIÉRA: 7. 10. 2010

(Despicable Me, USA, 2010) 35 mm + 3D digitál, ŠUP, 95 min., MP, slovenský dabing, **komédia**

Ja, zloduch

Réžia: Pierre Coffin, Chris Renaud. **Námet:** Sergio Pablos. **Scenár:** Ken Daurio, Cinco Paul. **Strih:** Gregory Perler, Pam Ziegenhagen. **Hudba:** Heitor Pereira, Pharrell Williams. **V slovenskom znení:** Ján Galovič, Olga Šalagová, Andrej Bičan, Ján Greššo, Marián Slovák, Zuzana Tlučková, Hera Turban, Bianka Bučková, Ivana Klamová. **Distribútor:** Tatrafilm

Na ospalom predmestí plnom milých domčekov s upravenými predzáhradkami žije ten najväčší zloduch pod slnkom. Gru sa nezastaví pred žiadnou podlosťou, udržať sa na špici svetového zločinu mu však dá poriadne zabráť. A pretože si na post verejného nepriateľa brúsi zuby aj Gruov

najväčší súper Vektor, rozhodne sa Gru pre nevídaný zločin: ukradne Mesiac. Zásadnú rolu v jeho pláne hrá zmenšovač, ktorý mu Vektor ukradol. Gru musí prísť na to, ako získať svoj vynález späť. Jeho plány sa však líšia od reality a Pán zla postupne zisťuje, že nie je až taký darebák, ako sa tvári...

PREMIÉRA: 21. 10. 2010

(Eat Pray Love, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 133 min., MP 12, slovenské titulky, **dráma**

Jedz, modli sa, miluj

Réžia: Ryan Murphy. **Námet:** Elizabeth Gilbert – román *Jedz, modli sa a miluj* (2006). **Scenár:** Ryan Murphy, Jennifer Salt. **Kamera:** Robert Richardson. **Strih:** Brad Buecker. **Hudba:** Dario Marianelli. **Hrajú:** Julia Roberts, Richard Jenkins, Billy Crudup, James Franco, Javier Bardem, Viola Davis, Hadí Subiyanto. **Distribútor:** Itafilm

Film nakrútený podľa jedného z najväčších knižných bestsellerov roku 2006, ktorý opisuje skutočné spomienky Elizabeth Gilbert. Po mnohých nezdaroch a rozvode sa 35-ročná Elizabeth rozhodne zmeniť svoj život a vydá sa na ročnú cestu okolo sveta, na ktorej chce nájsť samu seba. V Taliansku prostredníctvom

gurmánstva a priateľstva poznáva umenie pôžitkov, v Indii s pomocou úplne neznámych ľudí umenie duševnej rovnováhy, na Bali sa stane žiačkou starnúceho šamana a naučí sa nájsť rovnováhu medzi svetskými pôžitkami a božskou nadzmyselnosťou. Na svojej ceste navyše stretne aj pravú lásku...

PREMIÉRA: 21. 10. 2010

(L'arnaeur, Francúzsko, 2010) 35 mm, 105 min., MP 12, české titulky, **komédia**

(K)Lamač srdc

Réžia: Pascal Chaumeil. **Scenár:** Laurent Zeitoun, Jeremy Doner, Yohan Gromb. **Kamera:** Thierry Arbogast. **Strih:** Dorian Rigal-Ansous. **Hudba:** Klaus Badelt. **Hrajú:** Romain Duris, Vanessa Paradis, Andrew Lincoln, François Damiens, Julie Ferrier, Hélène Noguerra. **Distribútor:** Palace Pictures

Ženy vo vzťahoch sa dajú rozdeliť na tri kategórie: šťastné, nešťastné a tie, ktoré si nešťastie neprípúšťajú. Alex so svojou sestrou sa špecializujú na tú poslednú kategóriu. Vedú spoločnosť, poskytujúcu špeciálne služby: rozbíjajú partnerské vzťahy na objednávku. Ich cieľom je otvoriť ženám oči a potom zmiznúť. Jedného dňa si ich najme bo-

hatý muž, ktorý nie je spokojný so ženichom svojej dcéry. Dvojica „obchodníček so šťastím“ má na splnenie úlohy iba týždeň, navyše nevesta sa vôbec netvári nešťastne... V romantickkej komédii o tom, že každá životná istota je relatívna a že láske sa nedá rozkázať, sa predstavia Romain Duris a Vanessa Paradis.

PREMIÉRA: 14. 10. 2010

(*Brooklyn's Finest*, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 132 min., MN 15, české titulky, akčný | krimi | dráma

Najlepší z Brooklynu

Réžia: Antoine Fuqua. **Scenár:** Michael C. Martin, Brad Caleb Kane. **Kamera:** Patrick Murguia. **Strih:** Barbara Tulliver. **Hudba:** Marcelo Zavros. **Hrajú:** Richard Gere, Don Cheadle, Ethan Hawke, Wesley Snipes, Will Patton, Ellen Barkin, Brian F. O'Byrne, Vincent D'Onofrio. **Distribútor:** Continental Film

Strhujúca dráma z prostredia newyorského policajného zboru, ktorá realistickým spôsobom zachytáva, aké jednoduché je prekročiť hranicu medzi mužmi stojacimi na strane zákona a zločincami. Režisér Antoine Fuqua vo svojom

novom filme *Najlepší z Brooklynu* opäť nevšedným a zároveň drsné pravdivým spôsobom zachytáva každodenný život radových strážcov zákona v meste, ktoré nikdy nespí a ktoré nedovolí zaspať ani divákovi v kine.

PREMIÉRA: 28. 10. 2010

(*Ondine*, Írsko / USA, 2009) 35 mm, 103 min., MP 12, české titulky, romantická dráma

Ondine

Réžia: Neil Jordan. **Scenár:** Neil Jordan. **Kamera:** Christopher Doyle. **Strih:** Tony Lawson. **Hudba:** Kjartan Sveinsson. **Hrajú:** Colin Farrell, Alicja Bachleda, Alison Barry, Dervla Kirwan, Marion O'Dwyer, Tony Curran, Mary O'Shea, Stephen Rea. **Distribútor:** Tatrafilm

Ondine je novodobá lyrická rozprávka, milostný príbeh medzi morom, zemou a nebom. Keď írsky rybár Syracuse vyloví z mora krásnu mladú ženu, povie mu, že sa volá Ondine – tá, ktorá prichádza z mora. Kráska sa usadí najprv v jeho dome a potom aj v jeho srdci. Neznáma cudzinka vyvoláva rad otázok, no rybá-

rova dcéra Annie má hned jasno – Ondine je vodná víla, ktorá vystupuje z vód, aby ľuďom priniesla šťastie. Nech už Ondine je alebo nie je morskou pannou, má za sebou temnú minulosť, ktorá ju za žiadnu cenu nechce pustíť na slobodu. Dokáže ju Syracuseva láska zachrániť, alebo sa vráti do hĺbín zabudnutia?

PREMIÉRA: 28. 10. 2010

(*Paranormal Activity 2*, USA, 2010) 35 mm + 2D digital, ŠUP, MP 12, slovenské titulky, horor

Paranormal Activity 2

Réžia: Tod Williams. **Scenár:** Tod Williams, Oren Peli, Michael R. Perry. **Strih:** Gregory Plotkin. **Hrajú:** Katie Featherston a ďalší. **Distribútor:** Tatrafilm

Druhý diel úspešného hororu nakrútil Tod Williams (*Dvere v podlahe*), režisér prvej časti Oren Peli sa podieľal na tvorbe jeho scenára. Dej sa opäť točí okolo strašidelného diania v rodinnom dome. Veci v ňom sa z neznámych príčin pohybujú, z rôznych miest sa ozývajú zvláštne zvuky. Mladý

pár v dome začne zažívať útoky nehmateľnej hrôzy, ktoré sa stupňujú každú noc. Hrôzostrašné dianie zachytáva priemyselná kamera. Hrdinovia sa ocitajú na pokraji šialenstva, vyčerpania a nekoňného strachu. Stmieva sa a opäť prichádza noc... Bude ich posledná?

PREMIÉRA: 28. 10. 2010

(*Pirana 3D*, USA, 2010) 3D digital, 88 min., MN 15, český dabing, horor | triler

Piraňa 3D

Réžia: Alexandre Aja. **Scenár:** Peter Goldfinger, Josh Stolberg. **Kamera:** John R. Leonetti. **Strih:** Baxter. **Hudba:** Michael Wandmacher. **Hrajú:** Richard Dreyfuss, Ving Rhames, Elisabeth Shue, Christopher Lloyd, Eli Roth, Jerry O'Connell, Steven R. McQueen, Kely Brook. **Distribútor:** Tatrafilm

Dej filmu sa točí okolo malých rybiek s veľkým apetítom. Po útoku z experimentálneho vedeckého ústavu si to namieria do miestneho jazerá Victoria, ktoré je vyhľadávaným miestom turistov, túžiacich po oddychu pri vode. Tam sa práve začína hlučná zábava s množstvom alkoho-

lu. Párty roka sa však tentoraz zmení na pekló. Pre pirane sú uvoľnení účastníci párty ľahkou a výživnou korisťou. Dokážu sa bezstarostní tinedžeri zmobilizovať a spoločnými silami zabrániť ostrozubým predátorom, aby si z nich spravili večeru? Film je remakom klasického hororu z roku 1978.

PREMIÉRA: 7. 10. 2010

(Saw 3D, USA / Kanada, 2010) 3D digital, MN 15, české titulky, **horor**

Saw 3D

Réžia: Kevin Greutert.
Scenár: Patrick Melton, Marcus Dunstan. **Kamera:** Brian Gedge. **Strih:** Andrew Coultis.
Hrajú: Tobin Bell, Cary Elwes, Costas Mandylor, Betsy Russell, Chester Bennington.
Distribútor: Continental Film

Je tu ďalšia zo vzrušujúcich a zároveň strašných hier na život a na smrť. Ústredným motívom pokračovania série Saw 3D je príbeh skupiny ľudí, ktorí unikli z pazúrov šialeného vraha menom JIGSAW a teraz hľadajú útočisko u svojho kolegu Bobbyho Dageny. Práve jeho temná minulosť rozpúta novú vlnu teroru... „V doteraj-

ších častiach sme nechávali niektoré témy otvorené, tento diel ale bude naozaj posledný,“ hovorí producent filmu Burg. „Odpovieme v ňom na všetky otázky, ktoré si kedy fanúšikovia položili, ale v deji sa budú dobre orientovať aj diváci, ktorí predchádzajúce filmy nevideli,“ uzatvára.

PREMIÉRA: 29. 10. 2010

(Scott Pilgrim vs. the World, USA / V. Británia / Kanada, 2010)
35 mm + 2D digital, 112 min., MP 12, slovenské titulky, **komédia**

Scott Pilgrim proti celému svetu

Réžia: Edgar Wright. **Námet:** Bryan Lee O'Malley – grafické romány.
Scenár: Michael Bacall, Edgar Wright. **Kamera:** Bill Pope.
Strih: Jonathan Amos, Paul Machliss. **Hudba:** Nigel Godrich.
Hrajú: Michael Cera, Mary Elizabeth Winstead, Chris Evans, Alison Pill, Jason Schwartzman, Aubrey Plaza, Mark Webber, Kieran Culkin. **Distribútor:** Tatrafilm

Scott Pilgrim má dvadsaťdva rokov, využíva svojho homosexuálneho spolubývajúceho, hrá v garážovej kapele a zväzda jedno dievča za druhým. No teraz prišiel čas, aby sa naučil, že láska aj bolí. Volá sa Ramona a Scott sa do nej bezhlavo zamiluje. Ich spoločnej budúcnosti nič nebráni, no v skutočnosti Ramona v se-

be nosí prekliatie – každý, kto s ňou chce chodiť, musí najprv poraziť sedem jej bývalých partnerov. Niektorí iní by cúvali, Scott je však zamilovaný až po uši, a tak ho čakajú súboje so skateboardovou legendou, rockovou hviezdou, dvoma DJ-mi, ktorých hudba môže zabíjať, či s večne nahnevanou lesbičkou.

PREMIÉRA: 14. 10. 2010

(The Expendables, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 99 min., MN 15, české titulky, **akčný / dobrodružný / triler**

The Expendables

Réžia: Sylvester Stallone.
Námet: David Callahan.
Scenár: David Callahan, Sylvester Stallone. **Kamera:** Jeffrey Kimball. **Strih:** Ken Blackwell, Paul Harb. **Hudba:** Brian Tyler.
Hrajú: Sylvester Stallone, Jason Statham, Jet Li, Dolph Lundgren, Eric Roberts, Randy Couture, Steve Austin, David Zayas, Giselle Itié. **Distribútor:** Continental Film

Film *The Expendables* podľa námetu Davida Callahana nakrútil Sylvester Stallone, ktorý sa podieľal aj na scenári a zároveň si zahral hlavnú úlohu. Do ďalších úloh obsadil hereckú elitu akčných filmov. Príbeh snímky sa začína vo chvíli, keď skupina ostrých chlapov dorazí na miesto ur-

čenia – ostrov Viena, kde postupne zisťujú, že misia, ktorej cieľom je zlikvidovať nebezpečného diktátora, rozhodne nebude taká jednoduchá, ako sa spočiatku zdalo. Okolo nich sa totiž sťahuje nebezpečná sieť zákerných lŕšťa úsokov, lebo niekto im veľmi uslovne marí všetky plány...

PREMIÉRA: 30. 9. 2010

(The Town, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 123 min., MN 15, české titulky, **krimi / dráma**

The Town

Réžia: Ben Affleck. **Námet:** Chuck Hogan – román *Prince of Thieves: A Novel* (2004). **Scenár:** Peter Craig, Ben Affleck, Aaron Stockard. **Kamera:** Robert Elswit. **Strih:** Dylan Tichenor.
Hudba: David Buckley, Harry Gregson-Williams. **Hrajú:** Ben Affleck, Blake Lively, Jeremy Renner, Jon Hamm, Pete Postlethwaite, Rebecca Hall, Chris Cooper, Titus Welliver.
Distribútor: Continental Film

V Bostone sa ročne stane asi tristo lúpeží. Väčšina zlodejov žije v malej štvrti Charlestown. Jedným z nich je aj Doug MacRay, ktorý sa však od typických miestnych kriminálnikov líši – na rozdiel od nich mal šancu na úspech, no sám si vybral cestu bankového lupiča. Jeho kumpáni sú mu jedinou rodinou. Pri poslednej akcii vezmú ako ruko-

jovníčku vedúcu banky, ktorá zhodou okolností žije v Charlestowne. Doug sa do nej zamiluje a chce začať žiť nový život. S federálnou políciou v pätách však nebude jednoduché zmiznúť. Všetky voľby, ktoré kedy mal, sa scvrkli do jednej: buď podvedie kamarátov, alebo stratí ženu, ktorú miluje.

PREMIÉRA: 21. 10. 2010

(The Bad Lieutenant: Port of Call – New Orleans, USA, 2009) 35 mm, 122 min., MN 15, české tituly, **krimi | dráma**

Zlý poliš

Réžia: Werner Herzog.
Námet: film *Bad Lieutenant* (1992, r. Abel Ferrara).
Scenár: William Finkelstein.
Kamera: Peter Zeitlinger.
Strih: Joe Bini. **Hudba:** Mark Isham. **Hrajú:** Nicolas Cage, Eva Mendes, Val Kilmer, Fairuza Balk, Xzibit, Shawn Hatosy, Jennifer Coolidge, Tom Bower.
Distribútor: Continental Film

New Orleans uprostred zúriaceho hurikánu Katrina. Detektív z oddelenia vrážd Terence McDonagh zachránil jedného väzňa pred utopením, no zranil si pri tom chrbát. Z akcie si tak okrem povýšenia odniesol aj závislosť na utišujúcich liekoch. O pár rokov neskôr je z neho vyšetrovateľská špička. Povolajú ho k prípadu

brutálnej masakry rodiny afrických prisťahovalcov a od tej chvíle sa jeho život dostane do veľmi nebezpečnej špirály... Jeden z najvyhľadávanejších európskych režisérov súčasnosti Werner Herzog vyčaroval z kriminálneho trileru výnimočný film, nasiaknutý temnou atmosférou a znepokojujúcimi otázkami.

PREMIÉRA: 14. 10. 2010

prpravili **Eva Michalková** a **Miro Ulman**
(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJUCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

Z FILMOVÉHO DIANIA

MFF Bratislava v novom termíne

Kvalitná a rôznorodá ponuka filmov z celého sveta, ktorá tvorí obsah MFF Bratislava, zavíta do hlavného mesta tento rok o mesiac skôr. 12. ročník festivalu sa totiž uskutoční v termíne od **5. do 11. novembra 2010**. Premietaf sa bude opäť v Palace Cinemas Aupark a v kine Mladost, ale prídu tu aj nové sály, a to v FK 35_mm a v SNG, festivalové centrum pre diskusie a sprievodné podujatia bude v hoteli Carlton. Po skončení festivalu v Bratislave sa výber filmov premietne v Košiciach, Banskej Bystrici a Žiline. Do programu tento rok pribudli dve nové sekcie, ktoré prinesú filmy s témou pláže a mora a korupcie. Tradičné súťažné sekcie predstavujú to najzaujímavejšie zo súčasnej hranej, dokumentárnej a krátkometrážnej tvorby. Zlatá panoráma ponúkne „best of“ oceňovaných filmov tohtoročnej festivalovej sezóny, sekcia Proti prúdu zasa inovácie v rozprávaní. Ocenenie za umeleckú výnimočnosť vo svetovej kinematografii si prevezme Jan Švankmajer, ktorý uvedie retrospektívu svojich filmov. Predpredaj lístkov sa v Bratislave začne **25. októbra 2010**, viac na www.iffbratislava.sk a v ďalšom vydaní Film.sk.

(uwe)

0 výnimočnej dobe

Kinematografia 60. rokov 20. storočia je dávnou minulosťou. Alebo nie? O tom, že toto výnimočné desaťročie je pre filmovú tvorbu stále aktuálne a inšpiratívne, divákov presvedča dvojdielny celovečerný dokument 25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna. Ako vznikla myšlienka nakrútiť filmy o tvorcach tohto obdobia, hovorí režisér Martin Šulík.

„S producentom Čestmírom Kopeckým a filmovým kritikom a scenáristom Janom Lukešom sme sa po prvýkrát stretli pri filme Klíč k určovaniu trpaslíků aneb Poslední cesta Lemuela Gullivera,“ opisuje pozadie vzniku projektu Martin Šulík. „Pri práci na tomto filme sme zistili, že všetci traja máme radi obdobie 60. rokov, filmy, ktoré vtedy vznikli, sa nám zdajú zaujímavé a mnohé z nich by sa mohli vrátiť do povedomia súčasných divákov. Vtedy padol nápad spraviť rozhovory so všetkými žijúcimi tvorcami československej novej vlny. Urobili sme rozhovory s viac ako osemdesiatimi ľuďmi, ktorí zo svojho uhla pohľadu vypovedali o tomto období.“ Tam niekde má pôvod aj dvojdielny celovečerný dokument, ktorý predstavuje dvadsať päť najznámejších filmov zo spomínaného obdobia, komentovaných ich tvorcami a filmovými historikmi. Nadväzuje na televízny cyklus portrétov *Zlatá šesťdesiatá* (2009), založený na individuálnych výpovediach tvorcov tej doby, oproti nemu však ukazuje českú a slovenskú kinematografiu v domácom, nadná-

rodnom i medzigeneračnom kontexte. Tretím výstupom projektu bude televízny seriál, ktorý je však ešte vo výrobe.

Celý projekt začal vznikať v rokoch 2004 – 2005, samotné nakrúcanie trvalo dva mesiace. Prečo 60. roky? „Toto obdobie ma veľmi zaujímalo, boli to roky, v ktorých som začal vnímať film,“ vysvetľuje Šulík. „Kinematografia 60. rokov ma ovplyvnila étosom, mravným odkazom, a zároveň tým, že filmy novej vlny boli veľmi zaujímavé po formálnej stránke, tvorcovia sa snažili objavovať nové rozprávačské postupy, filmom dávali zaujímavú formu,“ dodáva. Podľa jeho slov by bolo najpriateľnejšie, ak by sa projekt ako výukový materiál stal súčasťou estetickej výchovy na školách.

Dvojdielny dokument vznikol v koprodukcii spoločnosti První veřejnoprávní, s.r.o., Slovenského filmového ústavu, spoločnosti Cinemart a UPP, jeho kameramanmi boli Martin Štrba, Martin Šec a Ramúnas Greičius. V slovenských kinách sa bude premietaf od 14. októbra 2010.

Eva Michalková

25 zo šesťdesiatych...

(Česká republika / Slovenská republika, 2010)

Celkový rozpočet filmu: producent nedodal údaj do uzávierky Film.sk
Finančná podpora v SR: 0 Eur

Počet kópií, v ktorých sa film distribuuje na Slovensku: 1. diel sa premietfa z DVD, 2. diel dostane každý divák zdarma na DVD.

Hľadanie vnútornej radosti

Hoci dokumentarista Marek Šulík (1974) spolupracuje na mnohých filmoch najmä ako strihač, v poslednej dobe sa intenzívnejšie venuje vlastným projektom. Pred dvoma rokmi zaujal dokumentom *Cesta Magdalény Robinsonovej*, v jeho tvorbe však dominuje sociálna problematika (napríklad *Nechcené deti*, *Sedem magických rokov*). V súčasnosti má aktuálne dva dokumentárne filmy, tentoraz oba zhodou okolností hudobné. *Cigarety a pesničky* a *Diana alebo cesta do šoubiznisu*.

Jeden z tvojich najnovších filmov *Cigarety a pesničky* je hudobný, je však so sociálnym zameraním, ktoré ti je blízke. Sociálne témy si vyberáš zámerne?

– Nerobím ich cieľavedome, vždy ku mne prišli samé. Bez toho, aby som sa sám snažil. Film o nechcených deťoch z detských domovov som robil preto, že ma oslovilo združenie Návrat. A keďže ma téma bavila, tak som tie filmy pre nich nakrútil. Aj s rómskym projektom *Cigarety a pesničky* to bolo podobné. Etnografka Jana Belišová hľadala niekoho, kto bude držať kameru a nakrúcať Rómov ako spievajú a tancujú. Už pri svojich predchádzajúcich výskumoch našla niekoľko talentovaných Rómov, spojila ich s profesionálnymi hudobníkmi v projekte AfterPhurikane Gila a začali spolu robiť novú hudbu, založenú na rómskych melódiiach a textoch, ktorá už ale má inú podobu. Tá hudba je pre mňa veľmi emocionálna, silná a pozitívna, no a práve túto hudbu sme počúvali na cestách po rómskych osadách. Chcel som preto robiť dokument o nahrávaní tohto CD, o hudbe a o tých ľuďoch.

A že sa tam dostal aj sociálny motív? Tak to asi preto, že ja som taký sociálny človek...

Sociálnej roviny sa asi ani nedalo vyhnúť...

– No asi nie. Otázka pre mňa bola postavená tak, že do akej miery tie rómske piesne, ktoré sú veľmi hlboké, odzrkadľujú to, čo Rómovia skutočne žijú. Z tohto hľadiska je to sociálny film. Snažili sme sa hľadať motívy, ktoré by prepojili reálny život a ich hudbu. Aby to nebol artistný film. Ale je to najmä film o hudbe a speve, pričom jeho koncept sme si postavili na tom, že na Rómoch, ktorí prichádzajú z rôznych miest a osád, sme chceli ukázať ako žijú, z akého prostredia pochádzajú. Týždeň boli separovaní v evanjelickom kostole, kde sa CD nahrávalo, a človek by ich ako keby nepoznal. Prešli sme s nimi v osadách, ráno vstali, zobrali kameru, išli na autobus. Prešli sme s nimi celú cestu a aj sa s nimi vracali späť. Žili sme s nimi 24 hodín. Tam už nie je priestor na štylizáciu. Je to živý film. Myslim si, že je vo filme cítiť našu zainteresovanosť. Minimálne emocionálnu. Nesnažili sme sa zasahovať do

Dokumentarista Marek Šulík počas nakrúcania filmu *Cigarety a pesničky*.

diania, ale keď sme boli do niečoho vtiahnúť, tak sme sa vlastne stali súčasťou filmu. Na jednej strane je to reportáž z nahrávania, ale je tam aj veľa presahov. V štruktúre filmu sa neustále prelína spievanie a fajčenie pred kostolom.

... ako o tom hovorí názov filmu *Cigarety a pesničky*.

– Áno, oni fajčia veľa a počas toho fajčenia sme sa s nimi rozprávali. Pýtali sme sa na všeobecné nadčasové témy a zrazu sa z toho vyklúli drobné, veľmi konkrétne detaily. Napríklad sme sa ich pýtali na lásku, na ich tetovania. A z tých sklíčok sa dala poskladať zaujímavá mozaika. Je tam napríklad príbeh Bélu, ktorý je smutný a ktorý aj spieva veľmi intenzívne smutné rómske pesničky. V celom filme sa takmer ani raz neusmeje. V jednom z tých rozhovorov sa ukáže, že mal ženu aj deti. Jedno z nich zomrelo a žena od neho odišla. Naším cieľom nebolo ale ísť do detailov, podrobne rozpíťavať, čo sa skrýva za každým osudom, lebo to by bolo na osem hodinový film. Chceli sme iba

ukázať, že za tými piesňami, a tým, ako ich Rómovia pri spievaní prežívajú, je vždy osobná skúsenosť. Nemusi priamo súvisieť s textom, ale je s ním vnútorné spojená.

Nenašiel si medzi nimi príbeh, ktorý by bol dosť silný a zaujímavý aj pre samostatný dokument?

– Áno, ale ja nerád vstupujem do tej istej rieky. Nevieť sa vrátiť k veciam, ktorých som sa už raz dotkol. Ale sú tam, samozrejme, také príbehy. Napríklad príbeh Ferka Ďudu – aj keď niečo podobné prežil aj Béla – ktorého uniesli na robotu ako otroka. Ferko je imobilný a nevidiaci. Zobrali ho do Nemecka a vysadili ho pred nejakou stanicou, kde mal spievať. Nalákali ho na to, že bude mať koncerty a bude dobre zarabať v bare. Boli to ľudia zo Spiša, ktorých poznal, a tak im uveril. Je to hrozne smutné, že ho oklamali a zneužili jeho vlastní. Nestarali sa o neho, poriadne nejedol, spal v špi-ne a nemohol sa brániť. A pritom pochádza z dobrých podmienok. Pre neho bolo veľké

utrpenie takto existovať. Nemohol sa dovolať pomoci, pretože mu nikto nerozumel, a mohol naozaj iba spievať. Zachránila ho až Jana Belišová. Začala ho zháňať kvôli koncertu a nikto nevedel, kde je. Napokon ho vypátrala cez nejakú rómsku mafiánsku sieť. A Ferko Ďuda sa vrátil domov.

Hovoríš, že sa nerád vraciaš ku konkrétnym príbehom. A čo témy? Napríklad aj tá o ktorej si práve hovoríš?

– To áno. Minulý rok som bol nasýtený rómskou problematikou a teraz sa musím trochu „odsýtiť“. U mňa to tak asi je. My sme na tom výskume stretli veľa Rómov, ktorí rozprávali ďalšie príbehy. Čo všetko sa v osadách deje. A tak sme sa s Janou Kovalčíkovou rozhodli sledovať ďalej túto tému a urobiť celovečerný dokument. Zaujímavá je pre nás téma strachu, v ktorom Rómovia žijú. Aké ťažké je pre nich opustiť to, v čom žijú, aj keď to veľmi chcú. Mnohí z nich chcu žiť lepšie. Niektorým sa to aj podarí, ale tie podmienky sú komplikované. A nie je to iba ten vonkajší svet, ale aj problémy, ktoré prežívajú v rámci vlastnej komunity, rodových pravidiel. To sú veľmi ťažké a vážne veci.

Rómske divadlo Romathan z Košíc má v repertoári hru o rómskom holokauste. To je tiež téma, o ktorej sa veľa nevie ani nehovorí. Tvoj predchádzajúci dokument *Cesta Magdalény Robinsonovej* rozpráva práve o osude ženy, ktorá prežila koncentračný tábor.

– Na tejto téme pracuje Robo Kirchhoff. Dúfam, že ten dokument dokončí. Rómskemu holokaustu bol venovaný aj jeden diel Slivkovho seriálu *Deťi vetra*. Holokaust ku mne prišiel tiež ako téma zvonka. Nemyslel som, že sa budem niekedy za-

oberať holokaustom a Slovenským štátom.

Už dlho sa hovorí o tvojom projekte *Rodinné archívy*, v ktorom si sa podujal zdokumentovať rôzne amatérske záznamy zo Slovenska. V akom je momentálne štádiu?

– Zrealizoval sa intenzívny zber. Mám asi päťsto hodín amatérskych záznamov. Som už z toho trochu unavený, človeka téma jednoducho niekedy unaví. Možno zmena príde budúci rok. V rámci zmluvy so štátom som ponúkol STV sedemdielny seriál, vyskladaný z týchto archívnych amatérskych materiálov. Jednotlivé diely sa budú venovať rôznym témam, ktoré z nich vychádzajú. Či už historickým alebo infirmitným a vzťahovým. Napríklad som našiel unikátny záznam zo stavby sochy M. R. Štefánika, čiže jeden diel by sa mal venovať histórii tejto sochy. Mám napríklad veľmi rád archív Arpáda Račka z Košíc. Sú to krásne živé zábery z vidieka, z rôznych osláv. Žiadne formálne predvzdané zvyky. Zaujímavé je, že keď ľudia začínali nakrúcať filmy, napríklad v 50. a 60. rokoch, ich prejav bol oveľa spontánnejší, uvoľnenejší. V 70. a 80. rokoch akoby sa začali viac strážiť pri tom, čo robia pred kamerou, alebo ako keby podvedome napodobňovali to, čo videli v televízii. V súčasnosti zbieram aj verbálne spomienky majiteľov tých záznamov. Tak ako som získal mozaiku z celuloidových záznamov, tak by som rád vytvoril aj audio mozaiku. A vo výsledku to bude koláž. Verím, že sa seriál bude realizovať. Okrem neho by som z týchto materiálov rád urobil aj celovečerný dokument. V období, keď som venoval energiu rodinným archívom, tak som nenašiel v STV podporu, a keď neprejde ani

teraz, možno ho ani nebudem môcť dokončiť a zostane iba pri zbere materiálu...

V dobe, kedy televízne obrazovky ovládajú rôzne talentové súťaže, je pred dokončením tvoj dokument *Diana alebo cesta do šoubiznisu*...

– Pred piatimi rokmi som začal nakrúcať film, z ktorého som mal obrovskú radosť, ohromne som sa pri ňom zabával. Marián Čurko si vymyslel, že nahrá pesničku, ktorá bude hitom, vydá CD, prerazí do rádií a ukáže slovenskej pop music, aké jednoduché je takýto hit vyrobiť. Začal zháňať interpretov, skomponoval pesničku. Vo fáze, keď som do toho vstúpil, som bol očarený tým, ako o tom rozprával a rozhodol som sa, že to budem sledovať. Spoznal som Dianu, ktorá chce spievať, mať kapelu... a Marián bol pre ňu príležitosť. Celé to bolo veľmi vtipné, keď Marián so svojim košickým prízvukom vykladal Diane, ako celý ten šoubiznis funguje. Produkoval to Peter Kerekes, ale nedostali sme vtedy finančnú podporu. Bola to presne tá istá situácia ako s *Rodinnými archívami* – keď je človek plný energie, treba to robiť vtedy, aby tá energia nevyšla navniivoč. No a po piatich rokoch volali z STV, že majú priestor na dokument o mladom človeku. Tak sme to dokončili. Tým, že sa to dotáčalo s odstupom, nastali rôzne posuny a zmeny. Už v tom nie je tá detská radosť. Ale to nevaďí. Je to hudobný film o dievčati, ktoré rado spieva a nedarí sa mu uspieť. Myšlienkou je, že ak to človeka baví, mal by sa vykašľať na rôzne súťaže a ísť vlastnou cestou, hľadať vnútornú radosť.

Doteraz sme hovorili iba o filmoch, pod ktorými si podpísaný ako režisér. Čo spolupráca na iných projektoch?

– Naposledy som strihal film

Jara Vojteka *Z kola von*. Bola to zaujímavá, skôr osobná ako strihačská skúsenosť. Je to veľmi silné, čo sa podarilo Jarovi nakrútiť, aj spôsob, akým to zachytil, ako sleduje rozklad rodiny v priamom prenose. A strihám aj s anglickou režisérkou Michelle Coomber film o košickom sídlisku *Luník IX*. Je o materskej škôlke, kde sa snažia starať o rómske deti, učia ich. Je to kontrast voči surovému prostrediu gheta. A popri tom spolupracujem na iných drobných projektoch.

Čo je pre teba ako tvorca dôležité? Hovoríš si, že témy si ťa ako režiséra vždy nájdu...

– Snažím sa mať primárnu radosť. Mal by tam byť aj určitý prvok hravosti. Čo sa naplní po filmoch o Diane, aj pri filme *Cigarety a pesničky*. Existuje okruh tém, ktoré ma zaujímajú. Neviem si sám seba predstaviť v pozícii profesionálneho režiséra, ktorý nakrúti každý scenár, aký dostane.

Aktívne sa zapájaš aj do diskusií okolo problémov Audiovizuálneho fondu. Je pre teba dôležité angažovať sa aj vo verejných veciach?

– Je v nás niečo, čo nás núti dať najavo svoj nesúhlas, ak veci nejú správnym smerom. Dezilúzia po tom, ako skončila Výzva dokumentaristov, človeka premkne a už sa nechce nejako extra angažovať vo verejných veciach. Ale ukázalo sa, že sa to nedá, a takýto postoj je, samozrejme, hlúposť. Ak veci majú fungovať lepšie, človek sa musí angažovať. Netreba sa búriť pri každej maličkosti, ale sú dôležité a zásadné veci a tie treba riešiť. Začalo sa to vyvíjať pozitívne. Už len aby vyšiel zákon a nová smernica sa nemohla meniť. Niet pochýb, že vznik fondu je dôležitý.

Mariana Jaremková

(autorka je filmová publicistka)

Spektrum časopisov o filme sa rozširuje

Slovensko nie je teritóriom filmových časopisov. Aj z tohto dôvodu sa pre čitateľov so záujmom o filmové dianie a rozmyšľanie stala udalosťou skutočnosť, že v lete u nás začali vychádzať dve nové filmové periodiká. Homo Felix je odborný časopis, špecializovaný výlučne na animovaný film, Kinečko je dvojmesačník, ktorý má širšie zameranie a ambíciu byť platformou novej generácie filmárov i píšucich autorov.

Priestor filmových časopisov

Do vzniku týchto dvoch časopisov existovali na Slovensku v poslednej dekáde len štyri filmové periodiká. Najstarším z nich je paradoxne časopis, ktorý kategóriu filmového média spája len čiastočne. Ide o štvrtfročník Slovenské divadlo s podtitulom Revue dramatických umení, ktorý vychádza od roku 1953. Ako teoretický a historický časopis na Slovensku pre oblasť divadelného, filmového, rozhlasového a televízneho umenia ho vydáva Kabinet divadla a filmu Slovenskej akadémie vied (SAV) so zameraním na všetky spomínané druhy umenia. V rôznych rubrikách a typoch textov tematizuje aj problémy filmovej teórie a vedy a v roku 2003 sa napríklad jedno z čísel venovalo iba filmovej problematike. Druhým z časopisov, ale už výlučne s filmovým zameraním, ktorý po Slovenskom divadle vychádza v súčasnosti najdlhšie, je filmologický časopis pre vedu o filme a pohyblivom obraze Kino-Ikon. Od roku 1996 ho dvakrát do roka vydáva Asociácia slovenských filmových klubov (ASFK) v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom (SFÚ) a s podporou ministerstva kultúry, od

roku 2010 s podporou Audiovizuálneho fondu. Obsahuje štúdie, rozhovory, analýzy, reflexie alebo diskusie s dôrazom na modernú svetovú kinematografiu, ale reflektuje aj slovenský film, v posledných číslach napríklad vo forme historického seriálu. Venuje sa teórii, histórii, estetike a napokon i kritike filmu a mnohé materiály v jednotlivých číslach často spája spoločná téma alebo zameranie.

Náš časopis Film.sk má iný charakter, vychádza s dôrazom na informačnú nasýtenosť. Od roku 2000 ho ako mesačník o filmovom dianí na Slovensku vydáva SFÚ s príspevkom Ministerstva kultúry a cestovného ruchu SR. Jeho obsah tvoria pravidelné rubriky, v ktorých sa pokúšame zachytiť všetko aktuálne a dôležité, čo sa každý mesiac deje v našom kinematografickom a audiovizuálnom priestore a zároveň k tomu poskytnúť i reflexiu týchto udalostí a aktuálnej filmovej tvorby. Našou ambíciou je podchytiť filmové dianie na Slovensku, zviditeľniť slovenský film a zvýšiť informovanosť o ňom. Filmovým periodikom je aj kritický občasník študentov filmovej vedy Filmovej a televíznej fakulty VŠMU, ktorý pod názvom Frame vychádza od roku 2003, a od roku 2004

ako súčasť časopisu Kino-Ikon, čo znamená, že sa k čitateľom dostáva tiež dvakrát do roka. Má monotematické zameranie, ktorému podliehajú všetky príspevky s dôrazom na históriu, teóriu i kritiku filmu. Pre najmladšiu generáciu filmových vedcov a kritikov je možnosťou konfrontovať sa s verejným čitateľom. Ešte pred tromi rokmi túto „kolekciu“ štyroch časopisov dopĺňal mainstreamovo zameraný mesačník Blokaster s dôrazom na komerčnú kinematografiu a s vytýčeným cieľom informovať o všetkých sférach filmu, vrátane zahraničných celebritných informácií. Vydávala ho spoločnosť Storm Media od roku 2004 do polovice roku 2007, kedy zanikol z finančných dôvodov.

Nové periodiká o filme

Do spomínaného mediálneho priestoru periodík o filme vznikli časopisy Homo Felix a Kinečko. Homo Felix je o animovanom filme a už jeho prvé číslo predznačuje, že bude ponúkať študijný materiál z histórie i teórie animovaného filmu u nás i v zahraničí, reflexiu v podobe kritik, recenzií i analýz aktuálnej domácej i zahraničnej tvorby, ale aj informácie o aktivitách animovaného filmu, zväčša rozsiahleho charakteru. Vydáva ho spoločnosť feel me film Ivany Laučíkovej s podporou Audiovizuálneho fondu a s cieľom vychádzať dvakrát do roka. Dvojmesačník Kinečko má podstatne širší záber i ambície. Tie formuloval už dôvod jeho vzniku. „Od zaniknutia Blokasteru existovali na Slovensku jediný tlačený časopis o filme Film.sk, ktorý od roku 2000 zodpovedne spája úlohu informačnej brožúry, poskytujúcej spoľahlivý faktografický prehľad o kinematografickom dianí, takmer výhradne v slovenskom priestore,“ hovorí o pozadí zro-

du Kinečka jeho zodpovedná redaktorka Eva Križková, ktorá spolu s Evou Pavlovičovou, kompetentnou pre oblasť produkcie a organizácie, vydávajú Kinečko zatiaľ na vlastné náklady a vďaka sponzorskej pomoci niekoľkých nadšencov. Ďalej vysvetľuje, že ich „myšlienka na založenie nového filmového časopisu Kinečko vznikla z potreby tvorivého písania o filme bez obmedzenia geografickými, žánrovými či ideologickými mantinelmi. Myslí si, že nehovorím iba za seba, ale za relatívne – vzhľadom k veľkosti slovenskej kinematografickej obce – veľkú časť mladej generácie filmových vedcov, ktorí sa nevydali (iba) akademickou cestou a uprednostňujú odborné-žurnalistickú reflexiu diania vo filmovom svete. Chýbala nám možnosť výberu, o čom a akou formou, napíšeme. Akási platforma pre organizáciu nastupujúcej filmovej generácie a jej samostatného premýšľania o filme.“ K financovaniu časopisu dodáva, že „momentálne dúfame v podporu aspoň z jedného z fondov, ktorým sme poslali žiadosť o grant. Ak budeme v tomto smere úspešní, Kinečko by sa mohlo už od decembra ľahšie 'dýchať'.”

O filme po slovensky

Takýto je teda v súčasnosti celkový diapazón slovenských tlačených periodík o filme. V abecednom poradi: Film.sk, Frame, Homo Felix, Kinečko, Kino-Ikon a Slovenské divadlo. Dnes je však ťažké povedať, či týchto šesť médií spája alebo bude spĺňať potreby a záujmy čitateľov alebo či vôbec práve tie sú také široké, keďže na Slovensku neexistuje systematické budovanie záujmu o film ako o druh umenia či spôsob vyjadrovania. V celospoločenskom meradle sa o filme u nás totiž rozmyšľa skôr ako o druhu

Nový Kino-Ikon je o neuroestetike

Nové číslo časopisu Kino-Ikon 1/2010 otvára štvrtá kapitola veľkého rozprávania Juraja Majžiša a Kataríny Mišíkovej o modeloch rozprávania v slovenskom filme, stále v časech normalizácie. V rubrike Studium sa Eva Vženteková pokúša o reinterpretáciu katolíckych filmov Štefana Uhra, najmä filmu *Organ*. Hlavnou a celkom netradičnou témou čísla sa stalo u nás málo známe spojenie filmu s neurovedou. Blok tvorí štúdia kolektívu autorov Neuroveda a filmová veda, ktorý dopĺňa zasvätený úvod Neuroestetika: budúcnosť filmových štúdií? od Zdeňka Holého. V rubrike rozhovorov Kino-Ikon uvádza debatu Michala Michaloviča s Györgyom Pálfiom, rekapitulujúcu jeho doterajšiu tvorbu, a zároveň rozhovor s Brunom Dumontom o filme *Hadewijch – medzi Kristom a Alahom*. K slovenskému filmu sa vracia rubrika Dvojdotyk, kde sa filmový historik Václav Macek a režisér Eduard Grečner dotýkajú témy konca Koliby. Po sérii reflexií filmov (*Hlad*, *Bournova trilógia*), kníh (Konzervy so slovami, *Myslenie obrazom*) či festivalov (AFO, Fajr) číslo uzatvárajú eseje o vedľajších postavách v umení, napríklad o predavačke párkov v *Kaurismäkiho Svetlách v súmraku*. Spravidelné číslo študentského časopisu Frame sa venuje téme Minulosť. (mk)

SFÚ pomohol obyvateľom Nižnej Myšle

V súvislosti s nedávnymi záplavami na Slovensku a ich dôsledkami Slovenský filmový ústav (SFÚ) prejavil solidárnosť s postihnutými a rozhodol sa poskytnúť finančnú pomoc obci Nižná Myšľa, pre ktorú sa povodne stali doslova katastrofou. V čase záplav museli v tejto malej obci počas výdatných dažďov zo dňa na deň evakuovať z vlastných obydľí až dvesto ľudí, pretože zosuvy pôdy poškodili desiatky domov, z ktorých takmer dvadsať sa už počas prvých dní záplav stalo neobývatelných. „Slovenský filmový ústav sa rozhodol podporiť túto malú, chudobnú obec z dôvodu rozsiahlych povodní a následného zosuvu pôdy – svahu, ktorý zničil podstatnú časť obce, vrátane obytných domov i ciest,“ vysvetľuje dôvody rozhodnutia zamestnancov SFÚ Ing. Marta Šuleková, hlavný ekonóm SFÚ. Pokračuje, že: „takáto malá obec s nízkym počtom obyvateľov má nízke príjmy z priamych i podielových daní od štátu a na odstránenie týchto škôd nemá zdroje“. SFÚ sa rozhodol obci pomôcť čiastkou 1000 Eur, na túto pomoc bol použitý zostatok zo sociálneho fondu z roku 2009. Tieto finančné prostriedky sú určené na riešenie sociálnych otázok zamestnancov, akými sú príspevok na stravné, na kultúrno-spoločenské účely, na rehabilitáciu pracovníkov a riešenie ich prípadnej sociálnej núdze. Rozhodnutie pomôcť bolo ale rýchle a jednoznačné. „Ako predseda odborovej organizácie si veľmi vážim súhlasné stanovisko asi 90 percent zamestnancov, ktorí sa vzdali v tejto zložitej finančnej situácii možnosti príspevku zo sociálneho fondu v prospech obyvateľov obce Nižná Myšľa. O našu solidaritu a podporu nikto nesúťažil, nerobili sme špeciálne kritériá, postihnutie tejto malej obce nám prišlo také tragické, že sme nemohli inak,“ uzatvára Šuleková. Obec Nižná Myšľa sa nachádza v južnej časti košickej kotliny, desať kilometrov od Košíc, kde sa spájajú údolia troch riek: Hornádu, Torysy a Olšavy. Má približne 1300 obyvateľov. (sim)

zábavy či spôsobe vyžitia voľného času. Všetky vymenované slovenské časopisy totiž napriek ich rôznosti spája jeden spoločný menovateľ. Neorientujú sa na komerčnú kinematografiu a pokúšajú sa viac či menej o kvalitné a uvedoméle pisanie o filme, siahajúce ďalej ako je len žurnalistická rétorika, ktorej čoraz viac podliehajú denníky i spoločenské časopisy. A skupina ľudí, ktorých zaujíma iné ako povrchné či komerčné čítanie o filme, je pomerne úzka. Šéfredaktor časopisu Kino-Ikon vidí ale celkovú problematiku filmových periodík na Slovensku ešte zo širšieho uhla pohľadu. „Situácia u nás nikdy nebola a nebude ideálna. Chýbajú predovšetkým domáci rozhladení a rozpísaní prispievatelia, podobne demotivujúci je u nás aj celkový mládravý čitateľský záujem. Chýbajú mi podnety, kritické ohlasy a návrhy na zmenu z oboch strán. Súčasná prevádzka filmových periodík ani z ďaleka neprípomína dianie, vzájomné diskusné či prispievateľské výkony na blízkej českej scéne, kde napríklad funguje web fórum časopisu *Cinepur* alebo povzbudzovanie písania filmovými akciami či festivalmi (Letná filmová škola Uherské Hradišče, MF dokumentárnych filmov Jihlava a pod.) a porovnávajú by sa dali aj naše a české webové filmové časopisy. Pisanie o filme je v Čechách literárna zábava, ako aj odborná činnosť, ktorá dokáže priťahovať pozornosť, o čom svedčí napríklad aj skutočnosť, že filmový časopis *Cinepur* sa stal časopisom roka v celej Českej republike, u nás sa spája najmä s „ponorkou“ Bratislava, s nevyhnutnými školskými povinnosťami jej osadenstva, alebo nevyvoláva takmer žiadne reakcie,“ vysvetľuje Martin Kaňuch.

Pre porovnanie, v Českej republike vlni podľa Filmovej ročenky 2009 vychádzalo sedem

filmových tlačенých periodík: veľký európsky filmový mesačník *Cinema*, dvojmesačník *Cinepur* s podtitulom časopis pre moderných cinefilov, štvrtročník pre filmovú a televíznu kultúru *Film a doba*, mesačník pre film a video *Filmový pohľad*, štvrtročník *Luminace* s podtitulom časopis pre teóriu, históriu a estetiku filmu, polročný spravodaj Českého filmového a televízneho zväzu FITES pod názvom *Synchron*, mesačník Českého výboru UNICA – Celostátného zväzu neprofesionálneho filmu ČR *Videohobby* a do júna 2009 ako ôsmy titul aj mesačník *Premiere* s podtitulom časopis, ktorý miluje film. Z hľadiska počtu existujúcich periodík to znamená, že situácia u nás začína byť porovnateľná, i keď je otázne, ako sa bude vyvíjať celkové smerovanie celého trhu, ale predovšetkým náš čitateľský i autorský potenciál. Napriek tomu sa aj podľa Martina Kaňucha situácia zlepšuje. Domnieva sa, že „nové tlačené časopisy hľadám dokážu jednak vytvoriť a rozširovať svoje (naše) okruhy autorov a čitateľov,“ i keď vzápätí dodáva, že „u nás sa aj na škole chápe filmová kritika ako excess. Kvalita našej filmovej tvorby jasne naznačuje dôsledky jej dlhodobého vytesňovania na okraj pozornosti.“

Vznikom dvoch nových periodík ale vidím situáciu vo filmovom časopisectve v nových súvislostiach. Je predčasné hovoriť o jej budúcnosti, na mieste je si priať, aby ich začiatok bol zdarný, a to najmä v tom zmysle, aby im (a nielen im) napriek náročným podmienkam, v akých filmové periodiká na Slovensku existujú, bola dopriata dlhšia existencia. Lebo len potom vznikne aj šanca nového písania, čítania, rozmyšľania, vzájomného konfrontovania i nového rozširovania filmového umenia. **Simona Nötová**

Revízia surrealizmu

Prežiť svoj život sa dá všelijako. Môžete byť introvertný kominár, nič netušiaci jogín alebo dokonca niečo ako režisér – animátor. A môžete sa trebárs aj na niekoho známeho podobáť, napríklad na pána Sigmunda Freuda. Prípadne sa necháte inšpirovať nielen jeho zovňajškom, ale aj myšlienkami, a vyskladáte z nich množstvo bizarných príbehov. A keď to budete robiť dostatočne dlho, tak sa obzriete na začiatok, zasmejete sa a vytvoríte psychoanalytickú komédiu. Ale to už by ste boli Jan Švankmajer.

Freud začal so svojou psychoanalýzou, so všetkými falickými symbolmi a otvoreným rozprávaním o sexualite v čase, keď bola v západnej spoločnosti, odchovanej na kresťanskej morálke, vrcholnou cnosťou konformita. Kresťanské symboly čistoty jasne oddeľovali dobré od zlého. V puritánskej spoločnosti Západu zaznievali revolučné myšlienky Sigmunda Freuda obzvlášť hlasno. Aj napriek svojej kontroverznosti sa ale ujali a Freud spustil psychoanalytickú lavínu, ktorá sa valí až dodnes. Spoločnosť zrejme potrebovala určité uvoľnenie. Surrealisti vzali psychoanalýzu doslova ako revolúciu a ich diela plné šokujúcich výjavov mali zmiesť zo sveta všetko konvenčné a spochybníť aj celú realitu. Ubehlo už 86 rokov od vtedy, čo André Breton napísal manifest surrealizmu. Dnes sú však filmy a televízia plné šokujúcich obrazov a máločo vie už prekvapiť či šokovať. Naše hranice sa posunuli niekde úplne inde, surrealizmus začína

„strácať svoj význam“ a v mnohých svojich podobách sa určitým spôsobom stáva konformným. Jan Švankmajer, režisér a animátor v jednej osobe, vždy inklinoval skôr k surrealistickému humoru, než aby ho bral celkom vážne, avšak k skutočnej revízii surrealizmu dochádza až v jeho poslednom filme *Prežiť svoj život*.

Hlavnou postavou jeho nového filmu je jednoduchý ženatý muž. Nikdy by svojej manželke nebol neverný, ale keďže v sne sa to „môže“, chodí tam za ženou v červených šatách a prežíva uchvacujúci stav zamilovanosti. Najradšej by presnil celý deň, a tak si vypýta od svojho lekára pilulku na sny. Lekár ničím takým nedisponuje a radšej ho pošle za odborníčkou. Psychoanalytickými postupmi lekárka odhalí, že žena v červených šatách je jeho vlastná matka... Ako informuje režisér ešte na začiatku snímky, skutočnosť sa vo filme prelína so snami a ku koncu ich nie je možné od seba odlíšiť. Keďže ide o komédiu, vyžaduje si ľahkosť. Miešanie svetov vo filme ale nie je neočakávané (to tiež režisér ohlásil už na začiatku), ale ani stresujúce, pretože samotné technické prostriedky situáciu nadľahčujú.

Základným formálnym kameňom Švankmajerovej psychoanalytickej komédie je striedanie papierikovej animácie z fotografií hercov a ich „živé“ herecké akcie. Kým celky až polodetaily sú vytvorené pomocou fotografií, detaily sú takmer vždy hrané. Použitie hraných detailov (zväčša tvári) má

zásadnú funkciu pri stotožnení sa s postavami. Z „neživej“ animácie sa stále vraciame k skutočným ľudským očiam, citovo pohnutým tváram a cez všetku „absurditu“ snov a ich symbolov sa pozornosť diváka upriamuje na reálneho človeka z mäsa a kostí, ktorý tie sny sníva, a to vôbec nie náhodou.

Reflexia psychoanalýzy a prenesene aj autoreflexia surrealizmu sú hlavnými témami Švankmajerovho humoru. Nezmyselné i „zmyselné“ sa vo filme objavujú dva základné falické symboly – okrúhly tvar reprezentujúci zensťvo a špicaté tvary odkazujúce na mužstvo. Detský plyšový medvedík s penisom, nahé ženy so slepačmi hlavami, kára plná rožkov alebo pletencov, ženské ruky s červeným lakom na nechtoch sú, jednoducho, čitateľnými odkazmi na teoretické koncepcie dvoch najznámejších a v niektorých otázkach sa rozchádzajúcich psychoanalytikov Sigmunda Freuda a Carla Gustava Junga. Na začiatku je

„psychoanalytický humor“ veľmi trefný a originálny, však niekde v polovici filmu nastáva útlm spôsobený opakovaním vtipov a bizarných symbolov bez ďalšieho napredovania príbehu. Film však napokon predsa len naberie druhý dych. Spád jeho príbehu, ústiaci do krásne nakrúteného symbolického konca, je podmielený odhalením minulosti hlavného hrdinu.

Film *Prežiť svoj život* sa drží ľahkosti komédie, utajená tragika jeho príbehu nikdy neprepukne naplno. Tragickosť zostáva len v intelektuálnej rovine, keďže snímka sa nesnaží silou mocou vydupať si divácke emócie. Švankmajerova revízia surrealizmu teda dopadá veľmi dobre – zostal verný túžbe hľadania alternatívnych svetov a navyše, v skúške správnosti psychoanalýzy „obhájil opodstatnenosť“ takéhoto konania.

Eva Perďochová

(autorka je študentka filmovej vedy na FTF VŠMU)

Prežiť svoj život

(Přežít svůj život, Česká republika / Slovenská republika, 2010)

Réžia: Jan Švankmajer. **Námet, scenár, výtvarník:** Jan Švankmajer. **Kamera:** Jan Růžička, Juraj Galvánec. **Strih:** Marie Zemanová. **Animácia:** Martin Kublák, Eva Jakoubková, Jaroslav Mrázek. **Hrajú:** Václav Heřus, Klára Issová, Zuzana Kronerová, Emília Došeková, Daniela Bakerová, Marcel Nemeč, Jana Olřhová, Pavel Nový a ďalší. **Minútáž:** 105 min.

Krása kameňov

Krátky animovaný film Kataríny Kerekesovej je bábkový muzikál z prostredia kameňolomu. Oživí bábkou, spraví z nej mysliacu a cítiacu bytosť je veľmi náročná, zvlášť ak má oplývať tanečnými schopnosťami. Kerekesovej *Kamene* však v prvom rade udrú do očí a uší.

Veľmi pôsobivá vizuálna forma filmu je podporovaná nemenej ohurujúcou hudbou. Je tu všetko – emocionálne silná hudba, dynamický strih medzi dvoma protipólnymi svetmi a hudobnými motívmi, rozľahlosť a nespútanosť priestoru i vetra, pohrávajúceho sa s dlhými vlasmi a s nežnými šatami, veľké celky i detaily, rozrušujúce a znovu skladajúce priestor. Dynamiku filmu tak zabezpečuje aj práca s kamerou a strih, ktoré „imitujú“ hraný film. Všetky formálne prostriedky vedú k vypätým emóciám, pričom zrejme najsilnejšou je strach. Môže za to aj výtvornosť, hoci najviac na emócie pôsobí hudba. Do kontrastu sa dostávajú hudobné motívy, reprezentujúce citlivú ženu a drsnosť kamenistého prostredia. Jemná melancholická klavírna hudba sa naivne snaží prebiť agresívne, rytmicky zložité a hlučné bicie. Výborne zvládnutá forma filmu *Kamene* však presahuje i zahľieva jeho obsah a môže sa tak javiť ako prvoplánový citový nátlak.

Vo filme mladá éterická žena prichádza do kameňolomu,

v ktorom pracuje jej muž. Do nehoštinného chladného mužského sveta ju ženie túžba po dieťaťi. Manžel však o ňu nejví zúujem a je k nej i hrubý. Žena nadviaže vzťah s jeho kolegom, od ktorého čaká naplnenie sna o dieťaťi a láske. Jedinou prekážkou, zdá sa, je už len jej manžel. Bez informácií o deji pred projekciou sa však film ťažšie skladá do príbehu. Jeho zrozumiteľnosť sa mierne stráca v mieste prvého úmrtia v kameňolome. Jasná nie je ani motivácia ženy, prečo prichádza do kameňolomu a ani to, ako sa vôbec stala ženou takého necitlivého muža. Naopak ale – veľmi zaujímavý je náznak príbehového riešenia dobra a zla. Film začína s jasným hodnotením ženy ako dobrej, čistej, anjelskej, kým muži v kameňolome sú emocionálne vyprázdnení a krutí. Na konci filmu sa potom kategórie dobra a zla premiešajú.

Krátke animované filmy sú ako básne. Používajú množstvo skratiek – metafor, niektoré pracujú najmä s atmosférou a symbolmi, pre iné je vlastná presne zacielená myšlienka. *Kamene* žijú predovšetkým svojou atmosférou, v ktorej hľadajú špeciálnu ponuru krásu s prímiesou hororového strachu.

Eva Perďochová

(autorka je študentka filmovej vedy na FTF VŠMU)

Život podľa rovnice

Vyšťudovaný matematik (fyzik) a režisér v jednej osobe, Juraj Krasnohorský, sa rozhodol koncepciu svojho krátkometrážneho autorského filmu $X = X + 1$ uchopiť pravidlami matematickej rovnice o jednej neznámej. Ako esenciu a zároveň podpornú kostru rozprávania použil myšlienku stúpenca intuívizmu Henriho Bergsona a model švajčiarskej psychiatričky Elisabeth Kübler-Ross. Prostredníctvom podvedomého ľudského automatizmu a psychologických fáz človeka v krízovom momente sa pokúsil o hľadanie odpovedí na existenciálne otázky.

Mladý pár sa v skorých raných hodinách vracia do „svojho“ moderne zariadeného bytu. V doznievajúcom rytme honosnej párty sa dvojica spoločnými silami pokúša hierarchizovať historické reálie. Idylu rannej kávy pred spaním naruší príchod ďalšej dvojice s navlas rovnakým rozhovorom. Do bytu vstupujú ďalšie a ďalšie páry, pričom reálnym sa javí vždy ten posledný. Existencia predchádzajúcich párov sa rozplyva ako mydlová bublina. Krasnohorský cez jednoduchú príbehovú slučku rozohráva hru s hlbokým psychologickým presahom. Prostredníctvom piatich fáz Kübler-Rossovej modelu správania pozoruje ako sa z popierania nepoznaného formuje hnev, z ktorého sa jednot-

livé postavy pokúšajú uniknúť vyjednávaním, no neúspech ich zaháňa k depresii až následnej akceptácii bezvýcho-diskového momentu. Všetko sa deje s veľkou neznámou, s tajomným X stojacim na začiatku začarovaného kruhu. Priamoumerný nárast matematického sčítavania sa prelína so sinusoidou ľudských emócií.

Okrem štúdia číslíc a matematických vzorcov sa Juraj Krasnohorský v zahraničí venoval i herectvu. Ako učiteľ cibril schopnosti divadelných hercov pred objektívom kamery. V jeho krátkej snímke sa predstaví plejáda mladých známych divadelných, televíznych či filmových tvárí i neprofesionálnych hereckých osobností. A hoci film $X = X + 1$ nie je debutom, v jeho filmografii mu náleží isté prvenstvo. Po finančne výhodnom, no vizuálne menej kvalitnom digitálnom Betacame prešiel na klasický 35 mm filmový materiál. Kamera Andrey Tévy sa tak skvele vyníma na veľkom plátne.

Krasnohorského film $X = X + 1$ sa i napriek dokonale zvládnutej forme a obsahu nesnaží divákov mučiť prehanou stopážou. Lahko strávitelných pätnásť minút nenudí, naopak príjemne pobaví i ladne intelektuálne pozdvihne.

Zuzana Štefunková

(autorka je absolventka filmovej vedy na FTF VŠMU)

$X = X + 1$ (Slovenská republika, 2009)

Réžia: Juraj Krasnohorský. **Scenár:** Juraj Krasnohorský. **Kamera:** Andra Tévy. **Strih:** Marek Kráľovský. **Animácia:** Michal Struss, Marián Villarís. **Hrajú:** Mirka Partlová, Juraj Loj, Lucia Sipošová, Milan Ondřík, Zuzana Moravcová, Václav Jiráček, Danica Jurčová, Ján Koleník a ďalší. **Minutáž:** 15 min.

Cestopis v tieni Džingischána

Pavol Barabáš je jeden z najúspešnejších slovenských filmových režisérov. Má za sebou zatiaľ dvadsať filmov, za ktoré získal vyše dvesto ocenení. Nakrúca najmä filmy s horskou tematikou, často v extrémnych podmienkach alebo na exotických miestach, ktoré nie sú prístupné bežným turistom. Jeho najnovší dokumentárny film *Mongolsko: V tieni Džingischána*, v ktorom po prvý raz použil aj prvky hraného filmu, sa v polovici septembra začal premietiť v slovenských kinách.

Nosnou témou nového Barabášovho filmu je život nomádov v rozľahlej krajine, nazieranie na ich zvyky a kultúru. Barabáš do Mongolska prichádza „zažiť najľudoprázdnejšiu krajinu sveta, v ktorej nič nie je“ a tiež hľadať odpoveď na to, ako dokázali Mongoli už v 13. storočí realizovať pokus o prvú globalizáciu sveta, keď chceli dobieť Európu. Je fascinovaný krajinou, jej históriou, ľuďmi a ich zvykmi. A najmä panovníkom menom Džingischán.

Film je v prvom rade cestopisom piatich Slovákov, ktorí sa vybrali na vyše 2000 kilometrov dlhú cestu naprieč Mongolskom, ktorú prekonávajú mimo oficiálnych trás – na aute, koňoch alebo po rieke na rafte. Scény z ich putovania sú pretvárané štylizovanými hranými historickými výjavmi bojovníkov z čias Džingischána, ktorý sa divákovi prihovára v prvej osobe. Tieto rôznorodé obrazové štýly zjednocuje komentár s časťmi odkazmi, úvahami, dejnými obzretiami a porov-

naniami s dobou, v ktorej Džingischán žil.

Napriek kompaktnému a jasnému scenáru, ktorý je rozhodne najsilnejšou zložkou filmu (režisér v spolupráci s Dianou Kacarovou), je ťažké udržať film súrodý, pretože práve cestopisná časť nemá jasno vo svojom štýle. Dobrodružný cestopis miestami pôsobí ako turistické video, niekedy počuť spoza kamery smiech a civilné komentáre. Tieto scény sú v kontraste s nábožensko-filozoficko-kultúrnymi úvahami o krajine a ľuďoch, a tie zase so zábermi z autentického každodenného života mongolských nomádov vo svojich jurkách alebo pri stádach dobytká.

Scenár, ako to už pri týchto typoch filmov často býva, zachraňuje aj nedostatok či takmer úplnú absenciu najmä rečovej autenticity – piatich cestovateľov poznávame len po mene a nič bližšie sa o nich ani priamo od nich nedozvieme. Vo filme celkovo nepočuť priamu reč, obraz je takmer vždy komentovaný a komentár (až na malé výnimky) neprekladá autentické situácie. Len na pozadí beží príbeh o ceste krajinou. Pozeráme sa často na nemé obrázky ľudí alebo scény a k nim dostávame prerozprávavaný príbeh ex post. Nikto nepodozrieva Barabáša z toho, že by tematické pozadie udalostí v scenári prifarboval alebo fabuloval, ale rozhodne to filmu uberá na sile. Akokoľvek dobrý scenár nemôže štúdiovým komentovaním splavovať autentický dej.

foto: SPI International

Pri jazykovej bariére, kedy sa s lokálnymi ľuďmi komunikuje prostredníctvom tlmočníka, a turistov v jurte je možno viac ako domácich, je pochopiteľne dosť ťažké byť osobný. A ak s nomádmi strávia filmári na najvyššom pár hodín, je určite náročnejšie preniknúť k nim hlbšie a zaznamenať intímne výpovede. Škoda však, že režisér sa tematicky nevyhranil a vedome sa nezamerail napríklad na vzťah nomádov k svojej vlastnej histórii a konkrétne k Džingischánovi, ktorým, ako tvrdí, bol tak fascinovaný, a ktorým tiež tematicky rámcoval celý film. Namiesto toho sme sa dozvedeli o Mongolsku, nomádoch a ich zvykoch častokrát až notoricky známe veci, ktoré tak vo filme pôsobia ako kliše.

Vizuálna stránka snímky je však mimoriadne pôsobivá. Prostredie je samo o sebe fotografické a spolu s hudbou Michala Novinského atmosférotvorné – stepy, púšť, sopky, rie-

ky, vysoké hory, divoké koňe, širé holé pláne, jurty, stáda dobytká. Za jednu z najkrajších scén filmu považujem tanec pri rieke, kde po hostine na sklonku dňa kočovníci tancujú: aj muži s mužmi, ženy so ženami, domáci s našimi cestovateľmi. A všade okolo len šíra voľná krajina, z ktorej sme tak príjemne „michalkovsky“ unavení slnkom.

Na to, že Barabáš si do Mongolska kameru ani neplánoval zobrať (ako sa vyjadril v rozhovoroch pre médiá), nakrútil štandardný cestopisný film s prekvapivými prvkami historického veľkofilmu, ktorý aj napriek niektorým kliše prekračuje rámec bežného. Pre diváka, ktorý ale hľadá širšie súvislosti, však zostáva neobjasnená záhada, kde a ako sa filmárom podarilo nakrútiť bojové scény v štýle historického veľkofilmu.

Natália Bokníková

(autorka pôsobí ako organizátorka festivalu *Hory a mesto*)

Mongolsko: V tieni Džingischána (Slovenská republika, 2010)

Réžia: Pavol Barabáš. **Námet:** Pavol Barabáš. **Scenár:** Pavol Barabáš, Diana Kacarová. **Kamera:** Pavol Barabáš. **Strih:** Pavol Barabáš, Maroš Petro. **Hudba:** Michal Novinský. **Minutáž:** 61 min.

Pre mladé publikum

Tohtoročný, už okrúhly 5. MFF Cinematik Piešťany sa konal od 9. do 15. septembra 2010. Diváci si mohli pozrieť 101 filmov v 13 sekciách, popri projekciách nechýbali zaujímavé sprievodné podujatia. Napriek široko koncipovanej dramaturgii dominovala orientácia na mladých návštevníkov.

MFF Cinematik na jednej strane ponúka kvalitnú medzinárodnú súťaž, vďaka novej súťaži sa od tohto roka chce stať aj medzinárodnou platformou pre slovenský dokument, no popri tom prekvapuje jeho hravá a bezprostredná marketingová kampaň, pripomínajúca študentské paródie na klasiku svetovej kinematografie. „*Tento festival nie je pre starých,*“ povedal na slávnostnom otvorení jeho umelecký riaditeľ Vladimír Štríc, a toho sa organizátori držali po formálnej stránke aj tento rok. Svedčí o tom festivalový vizuál, štylizované noirové videodenníky, improvizovaný dabing filmov, hra s divákom na skryté predstavenie Secret Cinema, ale aj neformálne gesto ministra kultúry, ktorý si na otváracom ceremoniáli demonštračne vyzliekol kravatu. Programové sekcie Cinematiku však nie sú určené primárne pre tínedžerov a niektoré boli ladené doslova cinefilsky. Z toho plynie prirodzená otázka, pre koho teda festival hrá. Možno, že je táto neujasnenosť premysleným konceptom festivalu, ktorým sa chce odlišiť, no na druhej strane je možným dôsledkom príúko zvolenej cieľovej skupiny, ktorá má za následok stratu staršej generácie divákov. Čo je škoda, pretože na tohtoročnom Cinematiku nazaj bolo z čoho vyberať.

Festival ponúkol rôznorodé filmové zážitky, od snímok, ktoré je možné vidieť v bežnej distri-

búcii, cez profily talentovaných režisérov, až po filmové peklo, odvrátenú stranu kinematografie, kde si diváci mohli vychutnávať radosť z absurdnej nešikovnosti filmových tvorcov. Hlavná súťaž Miesto stretnutia Európa je zostavená na základe hodnotenia mladých európskych filmových kritikov pod záštitou FIPRESCI, tento rok pribudla aj nová súťaž celovečerných slovenských dokumentov s rokom výroby 2009 a 2010. Profilové sekcie sa zamerali najmä na dánsky film (DoKma: Dánske dokumenty a Rešpekt: Nicolas Winding Refn), tradičné sekcie Hore dolu prúdom či Kinema Choice premietli nadštandardné filmy z kinodistribúcie a snímky úspešné na zahraničných festivaloch. Cinematik ponúkol aj „výberovku“ z Akadémie umení v Banskej Bystrici a aj trojicu filmov, ocenených študentským Oscarom.

Cenu v hlavnej súťaži tento rok získala Hanekeho dráma *Biela stuha*, víťazom dokumentárnej súťaže sa stala *Hranica Jara Vojteka* a divákov najviac zaujal britský film *Andrey Arnold Fish Tank*. Cenu primátora mesta Piešťany si odniesol koprodukčný film *Vojnové hry a muž, ktorý ich zastavil* Dariusa Jablonského. Aktuálny ročník podujatia potvrdil, že MFF Cinematik má svojich verných fanúšikov, mohol by však srdečnejšie víťať aj divákov, ktorí majú radi dobré filmy a už nie sú „náštroční“.

Eva Michalková

Raj dokumentov

Pod názvom Panel pripravovaných slovenských dokumentárnych filmov sa po prvý raz ako jedno zo sprievodných podujatí MFF Cinematik v Piešťanoch uskutočnila samostatná prezentácia pripravovaných slovenských dokumentov. Stalo sa tak aj preto, že na 5. ročníku festivalu odštartovala v premiére súťaž slovenských celovečerných dokumentárnych filmov. Hlavným organizátorom panelu bol Slovenský filmový ústav.

„*Scenár je vo vývoji, peniaze zatiaľ len hľadáme.*“ Tak tieto slová počas dvojhodinového panelu, na ktorom svoje projekty prezentovali trinásť tvorcov či producentov, nezazneli iba raz, ale ani sa veľmi často neopakovali. A len raz moderátor panelu a zároveň jeden z jeho organizátorov Miro Ulman márne vyvolával zástupcov jedného z tridsiatich dvoch projektov, ktoré majú plánovanú premiéru v rozmedzí rokov 2010 až 2012. Z tohto počtu je dvanásť vo vývoji, dvanásť vo výrobe a osem v postprodukcii. Napríklad už na október je naplánovaná premiéra dokumentu *Celý svet je úzky most*. Režisér Dušan Hudec v ňom rozpráva o osudoch Jossi Steinera, ktorý sa po desaťročiach vrátil do Košíc pomôcť tamojšej židovskej obci. Ďalší Hudecov projekt *Zachráň si život!* je vo výrobe.

Panel ukázal, že až päť režisérov pripravuje dva a viac filmov. Štyri projekty predstavil v Piešťanoch režisér a kameraman v jednej osobe Drahomír Šišovič. Budúci rok plánuje dokončiť filmy *Ján Koniarek / Pri múre* a *Pašije v Európe*. O rok neskôr majú byť hotové aj *Rozprávky so zlým koncom* a *Z útržkov spomienok*. Na troch projektoch *Cesta lesom*, *Jas až požár* (s Filipom Remundom) a *Normalizácia* pracuje zasa dokumentarista a producent

Robert Kirchhoff. Vladimír Milnáč dokončuje *Nickyho rodinu*, jeho pokračovanie slávneho dokumentu *Nicholas Winton – Sila ľudskosti* by malo byť hotové začiatkom budúceho roka. A do konca roku 2012 plánuje dokončiť aj dokument *História filmu, ktorý sa nikdy nenakrútil*. Mladý dokumentarista Miro Remo pripravuje dva projekty, vo vývoji sú *Báječní muži v uletených snoch* o amatérskom hnutí v 70. rokoch, vo výrobe má *Comeback*, venovaný téme recidivistov. Takmer štyri desiatky prítomných ale najviac pobavili výpovede futbalistov v ukážke z dokumentu *Drink Team alebo Tajomstvá IV. Ligy*. Ten nakrúca Ľubomír Viluda spolu s Ivanom Kršiakom už šesť rokov.

A ako vyzerať sumár panelu v číslach? „*Sedemnást dokumentárnych filmov bude nakrútených na 35 mm surovinu, čo je dosť prekvapujúce. Slovenská televízia sa podieľa na piatich projektoch, i keď ich môže byť aj viac, pretože niektorí tvorcovia ešte s STV rokujú. Na dvoch projektoch zasa participuje VŠMU. Distribútora majú zatiaľ tri dokumenty, a to Konkoly – Kúkoľ, Krehká identita a Svadby podľa starostu aka Nesvadbovo,*“ zhodnotil panel na záver Miro Ulman.

Jena Opoldusová
(autorka je redaktorka denníka Pravda)

Kamila Boháčková (ed.): Béla Tarr

(AČFK / Casablanca, Praha 2010, 202 strán, 9,10 EUR)

M a -
d a r -
ský fil -
m á r
B é l a

Tarr nakrúca od roku 1978 formálne jedinečné filozofujúce, totálne antikonvenčné, štýlovo vybrúsené filmy. V originálnej vizuálnej kompozícii absorbuje i vysielia svojráznu melanchóliu prostredníctvom neprofesionálnych hercov, prvkov improvizácie, prevažne čiernobieleho obrazu ručnej kamery a pomalého tempa s dlhými zábermi. V ranom období svojej tvorby skúmal realitu v duchu „dokumentárnej fikcie“, neskôr boli jeho filmy stále abstraktnejšie. Medzinárodný ohlas mu priniesla najmä voľná trilógia *Zatratení*, *Satanské tango* a *Werck-*

meisterove harmónie, jeho doteraz posledné dielo *Muž z Londýna* je v ponuke aktuálnej prehliadky Projekt 100. Béla Tarr sa v júli zúčastnil uvedenia kompletnej retrospektívy svojich filmov na tohtoročnej 36. Letnej filmovej škole v Uherskom Hradišti (krátko po jej marcovom uskutočnení v londýnskom National Film Theatre). Pri tejto príležitosti bol zostavený predmetný monografický knižný zborník, obsahujúci sedem štúdií a päť rozhovorov. Jeho tvorbu v ňom analyzujú prispievatelia z Česka, Slovenska a Maďarska, najrozsiahlnejšia je štúdia filmoveho historika a Tarrovho priateľa A. B. Kovácsa. Zborník obsahuje aj texty už publikované v slovenskom časopise Kino-Ikon.

Jiří Žák: Schůzky nad Seinou Rozhovory s legendami francouzského filmu

(Nakladatelství XYZ 2009, 250 strán + 8 strán farebnej fotografickej prílohy, 12,04 EUR)

Č l e n

Divadla na Vinohradech Jiří Žák (nar. 1946) sa v rokoch 1998 – 2006 viedaval v Paríži s viacerými poprednými francúzskymi umelcami a s viacerými z nich sa mu podarilo uskutočniť rozhovory. Niektoré prezentoval v Českej televízii a v časopise Reflex. Do tejto knihy vybral a stručnými medailónmi doplnil dvanásť z nich, zväčša s osobnosťami francúzskeho herectva. Sú medzi nimi Jean Marais, Robert Hossein, Marlène Jobert, Pierre Richard, Annie Girardot, Michael Galabru, Yves Rénier,

Bruno Cremer, Juliette Gréco, Jean-Claude Brialy a Claudia Cardinale, ktorí odhalujú svoje spomienky na detstvo a jeho vplyv na ďalší život, niektoré fragmenty z profesionálnej kariéry, ale aj svoje uvažovanie o sláve, šťastí, viere či umeleckej slobode. K publikácii treba podotknúť, že autorova zreteľne dominantná inklinácia k divadlu nie je práve v súlade s podtitulom knihy *Rozhovory s legendami francouzského filmu*, jeden z rozhovorov navyše nie je s filmovým tvorcom, ale s významným divadelným režisérom Jérômom Savarym.

Jan Kolář: 12 x v hlavni úloze Rozhovory z Divadelních novin

(Akropolis, Praha 2010, 295 strán, 12,90 EUR)

Dva n á s ť
atraktív -
nych pro -
filových roz -
hovorov

s významnými osobnosťami českého divadla a filmu uskutočnil autor pre Divadelní noviny na popud Pavla Kohouta, pričom prvý z roku 2004 realizoval práve s ním. V rozsiahlych – väčšinou dvadsať až tridsaťstranových – záznamoch (kratšie sú len dva úvodné rozhovory – s Ladislavom Smočkom a Zdeňkom Svěrákom) ocenia filmoví priaznivci množstvo zaujímavých, pričom málo známych informácií v rozhovoroch s piatimi režisérmi. Jiří Krejčík okrem iného interpretuje konflikt s We-

richom, po ktorom bol ako pôvodný režisér filmu *Cisárov pekár a pekárov cisár* vymenený. Věra Chytilová spomína napríklad na svoje úspešné prenasledovanie normalizačného vedúceho kultúrneho oddelenia ÚV KSČ kvôli zákazu filmu *Hra o jablko*. Jan Švanmajer hovorí aj o svojom členstve v surrealistickej skupine alebo o výbere hercov podľa očí a úst a Jiří Menzel sa venuje aj nepríjemným okolnostiam vzniku filmu *Obsluhoval jsem anglického krále*. Pri lovení z pamäte Miloša Formana sa ukáže, ktorý jeho film mal najnespravodlivejší osud. Interviewovaných dopĺňajú Ludvík Kundera, Jiří Suchý, Petr Nárožný a Jan Schmid.

Steven Jay Schneider (ed.): 101 sci-fi filmů, které musíte vidět, než umřete

(Slovart, Praha 2010, 416 strán, 9,95 EUR)

Steven Jay Schneider (ed.): 101 hororů, které musíte vidět, než umřete

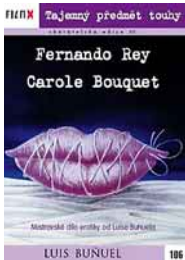
(Slovart, Praha 2010, 416 strán, 9,95 EUR)

D v o j i c a knižiek veľkosti vrec - k o v é h o s l o v n í k a predstavuje výber z naj - pozoruhodnejších diel z histórie dvoch populárnych filmových žánrov. Texty napísali rôzni americkí filmoví kritici a historici, ktorí sa podieľali aj na vzniku populárnej knihy *1001 filmů, které musíte vidět, než umřete*, nedávno publikovanej aj v Českom vydaní. Každému filmu

v publikáciách sa ušli rovnocenne štyri strany. Dve patria stručnému komentáru niektorého z autorov, ďalšie dve pridávajú nápaditú pestrosť a vizuálnu vábivosť v podobe reprodukcie plagátu a fotografie z filmu. Diela sú radené chronologicky, približne polovica hororov a viac ako tretina sci-fi filmov nie je z holywoodskej produkcie. Nie raz sa v knihe objaví aj zastúpenie českej kinematografie.

Peter Ulman

(autor je knihkupec – Artforum)

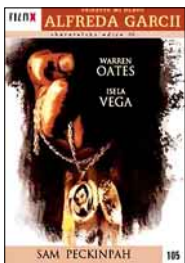

Tajomný predmet túžby

(FILM X)

V poradí desiaty film Luisa Buñuela, ktorý sa dostal do našej DVD distribúcie, je majstrovým kinematografickým epilógom, a to viac než dôstojným. S pasoliniovskou zaujatou a verbálnou ornamentálnosťou rozpráva príbeh starnúceho zamožného muža, posadnutého mladučkou slúžkou. Príbeh ako obvykle ale slúži režisérovi na rozohranie viacerých plánov, mozaikovitú rozložených do tradične sa tváracích schém. Láska tu nie je láskou, skôr honbou za dosiahnutím telesného uspokojenia a ovládnutím objektu svojho

záujmu. Rozprávanie je popretkávané zdanlivo okrajovými drobnosťami, pravidelne sa objavujúcimi v jednotlivých záberoch. Surrealistický symbolizmus pozvoľna prestupuje časovú osou a rozkrýva pred divákom ďalší rozmer životných právd, a to bez zbytočného páťosu a falošného moralizovania. Hlavnú úlohu Buñuel zveril renomovanému Fernandovi Reyovi, ambivalentnosť hlavnej hrdinky zdôraznil obsadením dvoch hereckých predstaviteľiek – Carole Bouquet a Angely Moliny. Kvalitný filmový zážitok na DVD umocňuje prítomnosť originálneho anamorfného obrazu (1,66:1), francúzskeho znenia a českej podpory, tradične tvorenej dabingom a titulkami. Bonusy na disku nie sú.

Prineste mi hlavu Alfreda Garcíu

(FILM X)

Alfredo Garcia je mŕtvy. Pred smrťou ale stihol zneuctiť dcéru mexického patriarchy, ktorý – nevediac o jeho smrti – vypísal na jeho hlavu miliónovú odmenu. Priemerný barový klavirista a povlač Bennie vycíti nádej na ľahké obohatenie sa a podstúpi púť na miesto Alfredovho posledného odpočinku. Z bezstarostnej jazdy sa stáva cesta za pomstou. Snímka *Prineste mi hlavu Alfreda Garcíu* (1974), údajne najzvláštnější film legendárneho Sama Peckinpaha, dnes pôsobí ako absurdná hračka. Prvá, pomerne umiernená polovica filmu je –

odhladnuc od scény s „hipíkmi“ – takpovediac tradičná. Následným oddelením hlavy od tela sa však príbeh láme do druhej, filozofickej a tvárickej roviny, plnej smrti a násillia. Tá speje k jedinému možnému koncu, ktorý, žiaľ, pôsobí skôr ako prezentácia režisérovej obsesie prestrelkami a spomalenými zábermi, než starostlivo pripravený kontrast. Peckinpahova DVD-grafia v našich končinách je takmer kompletná a jeho vrcholné diela sa na strieborné kotúče dostali v bonusmi nabitých reprezentatívnych edíciách. A aj keď výbava tohto disku je štandardná (anamorfný obraz 1,85:1, originálny zvuk, dabing aj titulky), opíť ostatným jeho filmom pôsobí ako chudobnejší príbuzný.

Na titulnej strane

(Magic Box)

Arthura je už desaťročia nevyčerpatelným zdrojom inšpirácie pre mnohých filmových tvorcov. Spôsob, akým sa jej chopil klasik americkej komédie Billy Wilder v roku 1974, je výnimočný v tom, že milostnú líniu hry posunul na okraj záujmu a komornosť prostredia preklenul spektakulárnosťou a vybrúsenosťou dialógov, ktoré približujú obraz doby aj v období tzv. Nového Hollywoodu, navzdory príbehu z 30. rokov minulého storočia. Honba za senzáciou,

popravou nešťastníka, ktorý náhodou smrteľne postrelil strážníka, slúži Wilderovi ako zámiernka na ostrú satiru spoločnosti, ovplyvňovanej médiami, sužovanej politickou korupciou, bulvarizáciou oznamovacích prostriedkov či obetovania tradičných hodnôt bezmyšlienkovitému konzumu. Prvotriednemu hereckému obsadeniu kraľujú Wilderovi obľúbení Jack Lemmon a Walter Matthau. V tejto súvislosti je negatívom DVD neprítomnosť pôvodného českého dabingu ČST, ktorý po stránke prekladu a dialógov v ničom nezaostáva za originálom. Obraz v anamorfnom formáte 2,35:1, originálny zvuk a české titulky dopĺňa už iba priemerný dabing televízie NOVA.

Smrteľná horúčka

(Řitka Video)

Mark Goldblatt je prvotriedny hollywoodsky strihač a jeho prácu poznajú najmä diváci komerčných trhákov *Terminátor 1, 2* alebo *Posledný skaut*. V 80. rokoch sa pokúsil aj o réžiu, a tak vznikli dva síce nenárodné, ale nadmieru zábavné brakové filmy. Druhý z nich, komiksová adaptácia *Pomstiteľ* (*The Punisher*), bola začiatkom 90. rokov uvedená do našej VHS distribúcie, jej kvalitnejší predchodca a Goldblattov celovečerný debut *Smrteľná horúčka* (1988) sa distribučnej premiéry u nás dočkal až teraz na DVD. Príbeh „gulášov“

kombinuje prvky kriminálky, komédie, hororu alebo paródie. Táto zmes napodiv funguje bez väčších problémov. Ústredná dvojica policajných vyšetrovateľov pracuje na prípade lúpežných prepadnutí, zaujímavých tým, že ich páchatelia sú kriminálnici, ktorí len nedávno ležali na pitevnom stole súdnej patológie. Absurdný príbeh scenáristi obdarili mnohými vtipnými narážkami na hororové filmy 50. a 60. rokov, *Casablancu*, filmy Georga A. Romera či bezduché krimiáno-pomstiteľské príbehy 70. rokov. Réžisér neponechal na náhodu ani herecké obsadenie. Disk štandardne obsahuje anamorfný obraz formátu 1,85:1, originálne znenie, český dabing a titulky.

Jaroslav Procházka

(autor pôsobí ako vedúci Mediátny SFÚ)

Slovenské filmy dobývajú francúzsky svet

Začiatok októbra bude pre štyri slovenské filmy malou slávnosťou. Snímky *Sínko v sieťi* Štefana Uhra, *Boxer a smrť* Petra Solana a dva filmy Juraja Jakubiska *Kristove roky* a *Vtáčkovia, siroty a blázni* sa ako prvé naše tituly dostali do dramaturgického plánu malého francúzskeho vydavateľstva DVD nosičov Malavida, zameraného na nekomerčné európske diela. „Filmy Uhra, Solana a Jakubiska sú nesporne majstrovské diela,“ hovorí Lionel Ithurralde z vydavateľstva Malavida a pokračuje: „Boli sme ohúrení ich kvalitou, aj keď vo Francúzsku nie sú známe.“

Ako sa zrodil nápad vydať vo vašom vydavateľstve prvé slovenské filmy?

– Od roku 2006 sa špecializujeme na vydávanie DVD edícií európskych filmov zo 60. rokov kvôli ich celkovej vysokej kvalite, provokatívnemu tónu, estetickému a scenáristickému dômyslu, a tiež preto, že možnosti vidieť tieto filmy je stále menej. Pred dvoma rokmi sme začali zbierať filmy z Českej republiky. Prirodzene sme sa obrátili aj na slovenskú kinematografiu. Pri výbere nám radil český kritik, novinár a publicista Antonín Liehm. Tiež sme sa nechali inšpirovať knihou *Le Cinéma Tchèque et Slovaque* (Česká a slovenská kinematografia) od Evy Zaoralovej a Jean-Loup Passera z vydavateľstva Centre Pompidou, ktorá je studnicou informácií o týchto kinematografiách.

Čím vás oslovili práve spomínané štyri tituly?

– Začínali sme vytvárať zbierku, a na to je potrebná vysoká kvalita s dostatočným potenciálom predaja, aby sme výber následne mohli rozšíriť. Ak sa vydavateľstvu Malavida bude dariť, radi by sme do roku 2012 zostavili zbierku desiatich až pätnástich slovenských filmov.

Čo všetko jednotlivé DVD obsahujú? Sú na nich aj nejaké bonusy a v akých jazykových verziónach si bude tieto filmy možné na vašich DVD pozrieť?

– Filmy budú uvedené v pôvodnom znení a tiež dobové rozhovory s režisérmi, ktoré vo Francúzsku neboli vydané. Veľkú pozornosť sme venovali tiež obalu.

A ako dlho prebiehala práca na vydanie týchto filmov na DVD?

– Práca s filmami z tohto obdobia je vždy náročná, či už kvôli právam, pretože je ťažké ich zohnať, alebo kvôli materiálu, ktorý je zasa väčšinou vo veľmi zlom stave. Mali sme šťastie, že sme v Slovenskom filmovom ústave (SFÚ), ktorý je majiteľom práv k týmto filmom, mali aktívneho a kompetentného partnera. SFÚ nám dodal materiály vo vynikajúcej kvalite, mastre filmov boli veľmi dobré a aj podklady, ako napríklad fotografie, pôvodné plagáty či knihy, boli v dobrom stave. Edíciu slovenských filmov sme pripravovali päť mesiacov, pretože sme museli prerobiť francúzske titulky. Pôvodné boli buď nedostupné alebo nemali dostatočnú kvalitu vzhľadom na súčasné technické normy. Robíme to systematicky na všetkých našich DVD.

Vaše vydavateľstvo sa sústreďuje na nekomerčnú kinematografiu. Aký záujem je na francúzskom teritóriu práve o takéto umelecké diela?

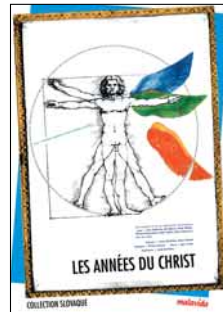
– Vo Francúzsku je čoraz ťažšie pracovať s autorskými filmami, o nekomerčné diela je v obchodoch stále menší záujem. Naše vydavateľstvo ale nekladie dôraz na dosahovanie výnosov, dôležitá je pre nás kvalita, čo je stále menej kompatibilné s požiadavkami modernej ekonomie. Ale diváci ešte stále majú vôľu objavovať kvalitné filmy, a to je pre nás najdôležitejšie.

A čo pripravujete na vydanie do najbližšej budúcnosti?

– Do kín chceme priviesť retrospektívu švédkeho režiséra Bo Widerberga a v oblasti vydávania DVD práve pracujeme na prvých filmoch poľského režiséra Jerzyho Skolimowského a Vilgota Sjömana zo Švédska. Fakt, že Skolimowski získal na tohtoročnom festivale v Benátkach cenu, je pre nás teraz skvelá správa!

Simona Nôtová
preložila Dominika Borsková

Krst štyroch DVD so slovenskými filmami, ktoré ako prvé vychádzajú vo Francúzsku, sa uskutoční 7. októbra 2010 v parížskom kine Action Christine a jeho súčasťou bude projekcia filmu *Vtáčkovia, siroty a blázni*. Potom vstúpi do DVD distribúcie vo Francúzsku, Belgicku a Švajčiarsku.

Zlatá kolekcia rozprávok

Fanúšikovia dobrého slovenského filmu sú už zvyknutí, že v jesennom období si v novinových stánkoch môžu spolu s denníkom SME zakúpiť každý týždeň jedno DVD s kvalitným slovenským filmom. V roku 2006 totiž Slovenský filmový ústav (SFÚ) spolu s vydavateľstvom Petit Press spustili DVD projekt Slovenský film, vďaka ktorému sa k divákovi dostali už filmy z 80., 70. a 60. rokov 20. storočia. Tento rok ich ponuka však vyzerať trochu inak. Na DVD vyjde edícia našich najžiadanejších rozprávok pod názvom Zlatá

kolekcia slovenských rozprávok, ktoré začnú vychádzať v týždenných intervaloch od piatka 29. októbra (v nižšie uvedenom poradí) ako súčasť denníka SME za 5 EUR. DVD budú okrem filmu obsahovať bonusy – profily tvorcov a fotogalériu. Titulky a menu budú mať slovenské a anglické. K rozprávkam bude pribalené aj pexeso s fotografiami z filmu, ktorého druhá polovica vyjde v príslušnom vydaní denníka SME. DVD si bude možné zakúpiť aj ako darčekový set.

(sim)

Sol' nad zlato (1982)

r. Martin Hollý

Výprav-
nú a di-
v á c k y
v e l m i
obľúbe-
nú sním-
ku *Sol'
nad zlato*

nakrútil režisér Martin Hollý na motívy slovenskej ľudovej rozprávky. Hovorí o sile ľudskej lásky, ktorá všetko prekoná. Príbeh sa začína turnajom, na ktorom udatní rytieri bojujú o priazeň troch dcér kráľa Pravoslava. Starší kráľ sa rozhodne odovzdať kráľovské žezlo tej z nich, ktorá ho miluje najviac zo všetkých. Zatiaľ čo staršie dcéry svoju lásku porovnávajú k zlatu a šperkom, najmladšia Maruška vyhlási, že má otca rada

ako soľ, ktorá je pre ňu nad zlato. Touto odpoveďou otca ale nečakane urazí, a ten ju z hradu vyženie. Princzna sa vydáva na dlhú cestu za milovaným Soľným princom, na ktorej bude musieť prekonať mnohé zložité prekážky. Kráľ podzemia Pravoslavovo kráľovstvo prekľaje a všetka soľ sa v ňom zmení na zlato. Počiatočná radosť v kráľovstve ale netrvá dlho a je iba na Maruške, aby zachránila nielen kráľovstvo svojho otca, ale aj Soľného princa, ktorý sa premenil na sochu. Vo filme sa predstavila slovenská herecká špička – Karol Machata, Jozef Kroner, Ladislav Chudík či Zuzana Kocúriková, úlohu skromnej Marušky stvárnila česká herečka Libuše Šafránková.

Perinbaba (1985)

r. Juraj Jakubisko

Juraj Ja-
kubisko
p o ú s-
p e š n e j
s n í m k e
*Tisícroč-
ná včela*

nakrútil rozprávku, ktorá sa stala jedným z najpopulárnejších slovenských filmov vôbec. Jeho *Perinbaba* je príbehom o dobrej a múdrej stareнке, ktorá kúzliami vyrábala sneh, a o odvážnom Jakobovi, ktorý sa ani smrťou nebál. Na začiatku Perinbaba zachráni Jakuba z pazúrov Zubatej a vezme ho k sebe, aby jej pomáhal natriasť veľkú perinu, pomocou ktorej na Zem sype sneh. Napriek Jakobovým vylomeninám ho má Perinbaba rada a pomáha mu aj potom, čo opustí jej sídlo a vydá

sa medzi ľuďmi. Jakub sa zamiluje do krásnej Alžbetky, no kým budú môcť vystrojiť svadbu, čaká ich ešte nejedno trápenie. Príbeh zobrazuje odvekú ľudskú túžbu po šťastí, porozumení a láske, snahu prekonať fažkosti a napokon zvíťaziť nad zlom. Zároveň odsudzuje závišť, chamtivosť a túžbu po rýchlym a nečestnom zbohatnutí. Film má hviezdne obsadenie, Perinbabu stvárnila Felliniho múza Giulietta Masina, rolu Alžbetky sa do povedomia divákov zapísala Petra Vančíková. Nespútaná artistnosť obrazu Jakubiskovi pomohol vytvoríť kameraman Dodo Šimončič. Perinbaba do dnes patrí k neodmysliteľnej súčasťi vianočného programu v slovenských aj českých televíziách.

Mahuliena, zlatá panna (1986)

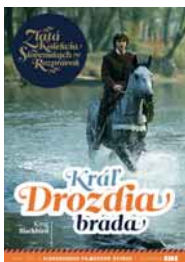
r. Miloslav Luther

Tretím fil-
mom roz-
právko-
vej ko-
lekcie je

produkčná slovensko-nemecká snímka Miloslava Luthera *Mahuliena, zlatá panna*, ktorá vznikla na motívy bratov Grimmovcov. Hovorí o dobrodružnom putovaní odvážneho princa a jeho verného sluhu Jána za krásnou Mahulienu do kráľovstva, sužovaného chamtivým a zlým Zlatovladom. Ten núti kráľa každý rok odovzdať všetko zlato, vyryžované v rieke, inak by kráľových ľudí uvrhol do otroctva. Keď sa o tom dozvie mladý princ, postaví sa Zlatovladovi na odpor. Pri ničení taviacich pecí objaví

zlatú sošku krásneho dievčaťa. Je to Mahuliena a v nej sa skrýva Zlatovladova sila. Princ sa rozhodne Mahulienu nájsť a vydáva sa na dlhú cestu na Zlatovladov hrad. To je však iba začiatok nebezpečenstva. Princov sluhu Ján so sebou, našťastie, nosí kúzelnú kráľovskú korunu, ktorá ho ochráni pred každým ohrozením, jej tajomstvo však nesmie prezradiť, lebo okamžite skamenie. Ako má však vysvetliť princovi svoje zvláštne správanie, keď sa ho snaží uchrániť pred Zlatovladovými nástrahami? Verného princovho sluhu stvárnil Ady Hajdu, krásnu Mahulienku si zahrala nemecká herečka Lara Naszinski, neteľ legendárneho Klauza Kinskeho.

Kráľ Drozdia brada (1984)

r. Miloslav Luther

Druhým filmom Miloslava Luthera v edícii rozprávok je produkčná snímka *Kráľ Drozdia brada*. Je to rozprávkový a zároveň realistický príbeh o krásnej, ale pyšnej princeznej Anne, ktorej sa mladý kráľ Michal zo susedného kráľovstva rozhodne napraví „hlavu“. V noci tajne prenikne do hradu, a keď ho oslepí princeznina krása, rozhodne sa ju požiadať o ruku. Princezná Anna ho však odmietne s tým, že si radšej vezme žobráka než jeho. Rozhnevaný princeznin otec sa preto rozhodne vydať ju za prvého tuľáka, ktorý o jej ruku a kráľovský

trón prejaví záujem. A tak sa aj stane – princezná sa musí vydať za otrhaného žobráka, ktorý svoju znevorenú tvár skrýva pod kapucňou. Žobrákom nie je ale nikto iný ako zamaskovaný kráľ Michal, ktorý princeznej pripraví rad výchovných lekcí. Obyčajný chudobný život, ťažká práca a láska neposlušnú princeznú Annu však naučia milovať aj odpúšťať. V rozprávke, nakrútenej na motívy bratov Grimmovcov, stvárnil hlavné úlohy Adriana Tarábková a Lukáš Vaculík. Krásnu princeznú objavil Miloslav Luther ako modelku časopisu *Dievča*, Tarábková si neskôr zahrála aj v ďalších filmoch. Zložito štruktúrovaný príbeh rozprávky *Kráľ Drozdia brada* dotvára kamera Vladimíra Holloša.

Pehavý Max a strašidlá (1987)

r. Juraj Jakubisko

Kolekciu piatich rozprávok uztvára druhá Jakubiskova rozprávka. Je ňou paródia na „frankensteinovské“ príbehy *Pehavý Max a strašidlá*, v ktorej láska premení strašidlo na človeka. Jej predlohou sa stal román spisovateľa Alana Rune Petersona *Frankensteinova žena*. Z pôvodne nakrúteného televízneho seriálu spracoval Juraj Jakubisko materiál do dvoch verzií – sedemdielny televízny seriál pod názvom *Teta* a verziu pre kiná pod názvom *Pehavý Max a strašidlá*. Hrdinom filmu je desaťročná sirota Max, ktorý

utečie z cirkusu a dostane sa medzi podivných obyvateľov zámku Frankenstein, kde sa stane svedkom vzniku umelého človeka a pomocníkom pri jeho adaptovaní sa na Zem. Upír, biela pani, ohnivý muž či vodník nie sú zlé, tajomné a desivé strašidlá, ale inteligentné a dobrosrdečné bytosti, obdarené nadprirodzenými schopnosťami, ktoré sa cítia osamelo a zúfalo túžia po troche lásky. Hoci film ťaží zo všeobecne známej tematiky, zaslúži si označenie moderná rozprávka, pretože divákovi vedie ďalej než len za fascinujúcimi bytosťami. Zároveň hľadá morálne hodnoty a dodržiava nepísané rozprávkové pravidlá.

pripravila **Eva Michalková**

O cenu Oscar sa bude uchádzať film Hranica

Prezídium Slovenskej filmovej a televíznej akadémie (SFTA) rozhodlo, že slovenskú kinematografiu bude vo výbere na Oscara za najlepší cudzojazyčný film reprezentovať film *Hranica* Jara Vojteka. Na túto výročnú cenu americkej Akadémie filmových umení a vied (AMPAS) môže byť prihlásený dlhometrážny film, ktorý mal verejnú premiéru medzi 1. októbrom 2009 a 30. septembrom 2010, bol v riadnej kinodistribúcii, prihlasujúca krajina má v ňom prevažujúci počet hlavných tvorcov a originálny jazyk filmu je iný ako anglický. Členovia SFTA vybrali z trojice slovenských filmov *Hranica*, *Legenda o lietajúcom Cypriánovi* Mariany Čengel Solčanskej a *Mongolsko: V tieni Džingischána* Pavla Barabáša, pričom Vojtekov film získal 60 percent hlasov. Viac na www.sfta.sk.

(uwe)

3 sezóny v pekle vo výbere na Európske filmové ceny

Európska filmová akadémia (EFA) zverejnila zoznam 46 filmov z 32 krajín, z ktorých sa budú vyberať nominácie na Európske filmové ceny 2010. Je medzi nimi i česko-nemecko-slovenská milostná dráma Tomáša Mašína *3 sezóny v pekle*, ktorá na jar získala troch Českých levov a v júli súťažila na MFF Karlovy Vary. Na EFA ju nominovala Česká filmová a televízna akadémia. *Líštičky* Miry Fornay, ktoré za Slovensko nominovalo prezídium SFTA, sa do užšieho výberu nedostali. O nomináciách v jednotlivých kategóriách rozhodne 2 300 členov EFA, vyhlásené budú 6. novembra 2010 na Festivale európskych filmov v španielskej Seville. Vlní bola v kategórii Dokument 2009 EFA – Prix Arte nominovaná i snímka Petra Kerekesa *Ako sa varia dejiny*. Tento rok na túto cenu SFTA prihlásila dokument Jara Vojteka *Hranica*. 23. slávnostné odovzdávanie Európskych filmových cien sa uskutoční 4. decembra 2010 v Tallinne. Viac na www.europeanfilmacademy.org.

(uwe)

Filmári na VŠMU majú nového dekana

Filmová a televízna fakulta (FTF) VŠMU si 6. septembra 2010 zvolila nového dekana. Stal sa nim Anton Szomolányi, kameraman a vysokoškolský pedagóg. Szomolányi je absolventom pražskej FAMU a v roku 2006 ukončil doktorandské štúdium na VŠMU v Bratislave. Pôsobil na Akadémii umení v Banskej Bystrici ako prorektor a ako pedagóg na katedre dokumentárnej tvorby. Venuje sa reklame, fotografii aj amatérskej filmovej tvorbe. Po vypočutí koncepcii a programových tiež predložených projektov a po dôkladnej diskusii s navrhnutými kandidátmi ho za nového dekana v tajnom hlasovaní zvolili akademický senát FTF, pričom Szomolányi získal dvojtretinovú väčšinu hlasov a porazil tak jedinú protikandidátku Alenu Bodingerovú.

(uwe)

MEDIA Desk Slovensko informuje...

V predchádzajúcich dňoch boli publikované dve nové výzvy programu MEDIA, pričom obe prinášajú novinky.

Vo Výzve EACEA 20/2010 – Podpora TV vysielania (ide o finančnú podporu produkcie televíznych programov nezávislých producentov) je novinkou bodovací systém pri hodnotení predkladaných projektov, jej uzávierky sú:

15. november 2010, 28. február 2011 a 20. jún 2011. Výzva EACEA 31/2010 – Podpora audiovizuálnych festivalov (podpora je určená všeobecným festivalom a prehliadkam hraných, tvorivých dokumentárnych a animovaných filmov, pričom minimálne 70 percent programu musia tvoriť európske filmy z najmenej desiatich členských krajín programu MEDIA) priniesla novinku, že ide o výzvu platnú až do konca aktuálnej generácie programu MEDIA, a každý rok sa budú meniť iba uzávierky. Ich aktuálne termíny sú **2. november 2010** (pre festivaly, ktoré sa uskutočnia medzi 1. májom a 31. októbrom 2011) a **30. apríl 2011** (pre festivaly, ktoré sa uskutočnia medzi 1. novembrom 2011 a 30. aprílom 2012). Viac na

www.mediadeskslovakia.eu.

(vs)

Uzávierka na grant z fondu Eurimages

Najbližšia uzávierka na podávanie žiadostí o grant pre oblasť koprodukcije a distribúcie z kinematografického fondu Rady Európy Eurimages je **4. október 2010**. Fond podporuje celovečerné filmy určené pre kiná, na ktorých výrobe sa podieľajú minimálne dva členské štáty fondu. Poskytuje i dotácie na digitalizáciu. Príslušné zasadnutie Správnej rady fondu sa uskutoční v termíne od 15. do 17. decembra 2010. Formuláre na podávanie žiadostí sú k dispozícii na domovskej stránke fondu www.coe.int/t/dg4/eurimages/default_en.asp, viac aj na www.aic.sk. Žiadosti je potrebné predkladať na oficiálnych formulároch spolu s požadovanou dokumentáciou najneskôr v deň uzávierky. (uwe)

Na workshope Midpoint zaujali aj Slovenky

Midpoint je výukový program, ktorý študentom a mladým profesionálom ponúka filmovú dramaturgiu a podporuje autora, režiséra a producenta v tvorivom procese vývoja diela. Tento trojmesačný program, ktorý obsahuje dva letné workshopy a konzultácie on-line s lektormi, vznikol vlni na pražskej FAMU a jeho partnermi sú filmové školy v Bratislave, Lodži, Bukurešti a Budapešti. Prvý workshop Midpoint sa konal v júni na 18. MFF Art Film Fest, druhý sa uskutočnil v dňoch od 28. augusta do 4. septembra na FAMU v Prahe. Úspech na záverečnom pitching fóre zožali aj dve Slovenky, Barbora Hríňová a Barbora Hessová s projektom *Before Take-Off*, za ktorý získali Cenu za najlepší dlhometrážny hraný filmový projekt, spojený s finančnou odmenou 1500 Eur.

Viac informácií nájdete na www.midpointcenter.eu.

(uwe)

PAVEL MELOUNEK

(31. 3. 1957 – 1. 9. 2010)

Pavel Melounek zomrel! – táto veta dokázala spôsobiť veľa bolesti a smútku, pretože Pavel bol človek, s ktorým sme sa vyše troch desiatok rokov poznali...

Pavel vstúpil do nášho sveta ako novinár, ktorý bol fascinovaný filmom. Stál pri zrode Fóra mladého filmu, písal o slovenských filmoch. Písal o nich prísne, tvorcom nič neodpusťil a zároveň písal aj mimoriadne empaticky, čo dalo jeho kritickým súdom punc dôveryhodnosti.

Krátko pred Pavlovou smrťou sme pripravovali na vydanie súbor jeho kritik o slovenských filmoch. Sú pozoruhodné tým,

že hoci jazyk textov je, samozrejme, poznačený dobou, jeho úsudky zostali doteraz presné. Naťoľko presné, že sa mu podarilo z problematických 80. rokov vybrať to, čo prežilo dobu vzniku a čo doteraz zostáva súčasťou dejín našej kinematografie.

Po roku 1989 sa začína, obrazne povedané, druhý život Pavla Melounka. Každý, kto ho poznal, si musel všimnúť oveľa menší výskyt jeho článkov, pretože písal len vtedy, keď mu to robilo radosť. Avšak o čom menej písal, o to viac sa venoval rôznym činnostiam, ktoré vždy súviseli s filmom. Jeho láska k filmu spôsobila, že sa nakoniec stal producentom. Bol kľúčovou osobnosťou v spoločnostiach Whisconti a First Film, ktoré od roku 1998 až do dnešných dní vyprodukovali viac ako pätnásť hraných, dokumentárnych filmov a televíznych seriálov, rok čo rok aspoň jeden titul.

Mohlo by sa zdať, že Pavel Melounek vlastne žil dva životy, v skutočnosti však žil len jeden život, nech už písal či produkoval, vždy stál na strane filmu, na čo netreba nikdy zabudnúť.

Pavel zomrel! – je to fakt a faktom je, že Praha bude pre nás chudobnejšia o priateľa, ktorého nikto nemôže nahradiť. Bude trvať veľmi dlho, než si zvykne, že sa s ním už nestretne, pretože to, čo sa stalo, nie je koniec zlého filmu, ale krutý a nezvratný finis hominis.

**Peter Michalovič
Peter Dubecký**

foto: Peter Procházka

režisér a producent Michal Kollár

V týchto týždňoch naberá na obrátkach strihanie celovečerného filmu *Zuzany Liovej Dom*, na ktorom fungujem s Viktorom Taušom ako producent. Naša spoločnosť ďalej vstúpila do koprodukcii nového dokumentu Jara Vojteka s pracovným názvom *Rómovia idú do voľieb*. Vyzerá viac než zaujímavo. V auguste som konečne začal písať prvú verziu scenára adaptácie knihy jedného z najpopulárnejších slovenských autorov – keď bude hotová a podpísaná ešte jeden veľký koproducent, prezradím viac. Som poverčivý...

foto: archív M. K.

S úžasom tiež čítam prvé stránky fantastického nového námetu, podľa ktorého pre nás píše scenár Petr Jarchovský, a Viktor Tauš ho bude režírovať.

majster zvuku Peter Mojžiš

foto: archív P. M.

Práve som sa vrátil z technických obhládok, ktoré sú finálnou fázou prípravy nového hraného filmu režiséra Martina

Šulíka. Nakrúcanie bude prebiehať v septembri až decembri tohto roka na východe Slovenska. S Katkou Kerekesovou a Ivanou Šebestovou spolupracujem na ich krátkom animovanom filme, vyrábanom pre Slovenské národné múzeum. Popritom sa venujem pedagogickej činnosti na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU, Ateliéri zvukovej skladby a UCM FMK v Trnave, na Katedre umeleckej komunikácie.

strihačka Darina Smržová

Pred pár dňami som sa vrátila zo Šanghaja, kde sa konala svetová premiéra dokumentu *Muž, ktorý zmenil tvár Šanghaja* režiséra Ladislava Kaboša, na ktorom som pracovala ako strihačka niekoľko mesiacov. Ešte plná dojemov sa vrhám do ďalších projektov. Momentálne dokončujem ako koproducent svoj prvý dlhometrážny dokumentárny film *Celý svet je úzky most* o košickom rabínovi Steinerovi. Mix je hotový, čaká nás premiéra a potom výroba anglickej verzie. Súčasne som začala strihať dokumentárny film

foto: archív D. S.

Sila tanca s Jankou Pirohovou pre STV. No a samozrejme, začal školský rok a teším sa na študentov, nových aj tých starých. Či aj oni na mňa, to neviem.

Filmy na požiadanie

Dr. Divnoláska odpovedá na najrôznejšie otázky čitateľov, ktoré sa týkajú filmu, videa alebo televízie v súvislosti so Slovenskom. Vaše otázky posielajte elektronicky na adresu: miroslav.ulman@sfu.sk alebo poštou na adresu: redakcia Film.sk, Dr. Divnoláska, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava. Neváhajte a pýtajte sa. Každý mesiac vám Dr. Divnoláska na tomto mieste odpíše zaručene kompetentnú odpoveď.

Vo videopožičovniach takmer nie sú slovenské filmy. Chceme vás opýtať, ako je to pri službách Video na požiadanie. Je tam širšia ponuka? A aké filmy je možné si stiahnuť? Ďakujeme za odpoveď! Jozef Matyáš z Bratislavy

– Služba Video on demand (Video na požiadanie) funguje na Slovensku už šiesty rok a je v najväčšej miere poskytovaná Magio TV spoločnosťou T-Com a Fiber TV od spoločnosti Orange. Magio TV mala v septembri 2010 v ponuke 520 titulov rozdelených do 18 žánrov, 16 z nich bolo slovenských. Na prvý pohľad je ich teda oveľa viac, než vo videopožičovniach, i keď hraná tvorba je zastúpená len dvoma titulmi. *Cinka Panna* figuruje medzi historickými filmami a v ponuke vojnových snímok je minoritná koprodukcii *Posledná légia*. Zvyšných 14 filmov je medzi cestopismi. Všetko sú to snímky dokumentaristu Pavla Barabáča: *118 dní v zajaťi ľadu*, *80 metrov pod vrcholom*, *Amazonia vertical*, *Carsenz* – *Siedma hora*, *Mustang*, *Omo – Cesta do praveku*, *Premeny Tatier*, *Pururambo*, *Tajomné Mamberamo*, *Tatry* *Mysterium*, *Vysoké Tatry* – *Divočina zamrznutá v čase*, *Bhután* – *Hľadanie šťastia*, *Neznáma Antarkída*, *Tepuy* – *Cesta do hlbín Zeme*. Posledné tri sú i v HD kvalite. Fiber TV mala v septembri 2010 v ponuke 1 086 titulov. V tomto počte je však zahrnutých aj 84 erotických filmov, 320 titulov v kategórii Vzdelávanie a 122 titulov HBO, najmä epizódy seriálov. A slovenské tituly? V ponuke má len tri. Minoritné koprodukcii *Posledná légia* medzi akčnými snímkami, *Obsluhoval jsem anglického kráľa* v drámach a muzikál *Fontána pre Zuzanu 2*. Zaujímavosťou je, že hoci obe spoločnosti majú i sekciu české a slovenské filmy, ani jedna z nich v nej neuvádza slovenské filmy zo svojej ponuky, len české. Z uvedeného je teda zjrejmé, že v oblasti služby video na požiadanie, je ponuka domácich titulov ešte menšia než v klasických videopožičovniach.

V detstve som videla rozprávku od Pavla Dobšinského o troch kamarátoch, ktorú rozprával Jozef Kroner. Jeden z nich vedel strašne rýchlo behať. Tá rozprávka nebola kreslená, ale robená nejakým zvláštnym spôsobom. Akým? A ako sa volala? Jana K.

– Animovaný film, na ktorý si spomínate, má názov *Fúkaj, Silák, Jeleniar* a v roku 1975 ho nakrútil podľa rozprávky Pavla Dobšinského Jaroslav Pogran s animátormi Monikou Trajterovou a Františkom Jurišičom. Film využíva nezvyčajný výtvarný prostriedok – plošnú keramikku. Na XII. Arsfilme v Kroměříži v roku 1975 získal Čestné uznanie v kategórii animovaných filmov so zdôrazneným výtvarným zameraním.

Miro Ulman

(Mimobratlavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽
(Vo Film.sk uvádzame program len tých kín, ktoré ho dodali do užívanej Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Špitálska 4, Bratislava, tel: 02/5296 8994, 0902/929 391, www.ic.sk

nepremiata sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

21.10. – **Katka**, r. H. Třeštková, ČR, 2009, 90 min.

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.10. – **Cesta**, r. J. Hillcoat, USA, 2009, 113 min.
12.10. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 90 min.
+ **Kamene**, r. K. Kerekesová, SR, 2010, 26 min.
19.10. – **Adamove jablká**, r. A. T. Jensen, Dán./SRN, 2005, 94 min.
26.10. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF Starohorská 2, Bratislava, tel: 02/5296 1713, www.nostalgia.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.10. – **Imaginárne lásky**, r. X. Dolan, Kan., 2010, 97 min.
4.10. – **Farma zvierat**, r. J. Halas a J. Batchelor, VB, 1954, 73 min.
6.10. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min.
7.10. – **Kajiniek**, r. P. Ják ml., ČR, 2010, 107 min.
8.10. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min.
11.10. – **Psycho**, r. A. Hitchcock, USA, 1960, 109 min.
13.10. – **Počiatok**, r. Ch. Nolan, USA/VB, 2010, 148 min.
14.10. – **Boxer a smrť**, r. P. Solan, ČSSR, 1962, 107 min.
15.10. – **Vicky Cristina Barcelona**, r. W. Allen, Špan./USA, 1970, 96 min.
18.10. – **Zabriskie Point**, r. M. Antonioni, USA, 1970, 110 min.
20.10. – **Púštny kvet**, r. S. Hormann, VB/SRN, 2009, 124 min.
21.10. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Pol., 2009, 85 min.
22.10. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
+ **X = X + 1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.
25.10. – **Prelomiť vlny**, r. L. von Trier, Dán./Švéd., 1996, 158 min.
27.10. – **Baaria**, r. G. Tornatore, Tal./Franc., 2009, 150 min.
28.10. – **Vtáčkovia, siroty a blázni**, r. J. Jakubisko, ČSSR/Franc., 1969, 78 min.
29.10. – **Škola života**, r. L. Scherfig, VB, 2009, 95 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniánkova 3, Bratislava, tel: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 18.10 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.10. – **Nedokončená skladba**, r. N. Michalkov, ZSSR, 1976, 96 min.
13.10. – **Príbuzenstvo**, r. N. Michalkov, ZSSR, 1981, 92 min.

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk
predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.10. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.
13.10. – **25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna**, r. M. Šulík, ČR/SR, 2010, 100 + 105 min.

- 20.10. – **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min.
27.10. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Pol., 2009, 85 min.

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel: 033/772 5375
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.10. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min.
11.10. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min.
18.10. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
+ **X = X + 1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.
25.10. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Pol., 2009, 85 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel: 033/551 1042, www.naoko.sk

- 5.10. – **Umierajúce zviera**, r. I. Coixet, USA, 2007, 113 min. (18.00 h.)
5.10. – **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min. (20.00 h.)
12.10. – **Renesancia**, r. Ch. Volckman, Franc./VB/Lux., 2006, 95 min. (18.00 h.)
12.10. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
+ **X = X + 1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min. (20.00 h.)
19.10. – **Ukrutne šťastní**, r. H. R. Genz, Dán., 2008, 99 min. (18.00 h.)
19.10. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min. (20.00 h.)
26.10. – **Outsider**, r. D. Kári, Dán./Island, 2005, 106 min. (18.00 h.)
26.10. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel: 0905/580 297

- 4.10. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min. (20.00 h.)
5.10. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
+ **X = X + 1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min. (20.00 h.)
11.10. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 90 min. (20.00 h.)
+ **Kamene**, r. K. Kerekesová, SR, 2010, 26 min.
12.10. – **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min. (20.00 h.)
18.10. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašin, ČR/SR/Nem., 2009, 105 min. (20.00 h.)
19.10. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN, 2007, 140 min. (19.30 h.)
25.10. – **Baaria**, r. G. Tornatore, Tal./Franc., 2009, 150 min. (19.30 h.)
26.10. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min. (19.30 h.)

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 7.10. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
+ **X = X + 1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.
14.10. – **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min.
21.10. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN, 2007, 140 min.
28.10. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min.

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniánkova 3, Bratislava, tel: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 20.10 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.10. – **Hadewijch – medzi Kristom a Allahom**, r. B. Dumont, Franc., 2009, 105 min.
6.10. – **Panika v mestečku**, r. S. Aubier, V. Patar, Belg./Franc./Lux., 2009, 75 min.
11.10. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min.

- 13.10. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min.
 14.10. – **25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna**, r. M. Šulík, ČR/SR, 2010, 100 + 105 min. (19.00 h.)
 17.-18.10. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min.
 24.-25.10. – **Katka**, r. H. Třeštíková, ČR, 2009, 90 min.
 27.10. – **Svetlá v súmraku**, r. A. Kaurismäki, Fin., 2006, 78 min. (18.10 h.)
 27.10. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.
 31.10. – **Nech vojde ten pravý**, r. T. Alfredson, Švéd., 2008, 106 min.

A4 – nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk
 predstavenia o 20.00 – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.10. – **Istanbul Express: Ako sa varia dejiny**, r. P. Kerekes, Rak./ČR/SR, 2009, 88 min. + diskusia s režisérom (18.30 h.)
 13.10. – **Vítězné filmy 16. Etnofilmu Čadca 2010** (17.00 h.)
 13.10. – **Kinečko: Nouvelle Vague**
 19.10. – **Japonská reklama**
 25.10. – **Kinečko: Animation is not Dead**

KINÁ

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.10. – **Kajínek**, r. P. Ják ml., ČR, 2010, 107 min.
 7.10. – **Twilight sága: Zatmenie**, r. D. Slade, USA, 2010, 130 min.
 10.10. – **Salt**, r. P. Noyce, USA, 2010, 100 min.
 14.10. – **Cesta**, r. J. Hillcoat, USA, 2009, 113 min.
 17.10. – **Shrek: Zvonec a koniec**, r. M. Mitchell, USA, 2010, 92 min. (17.00 h.)
 17.10. – **To bol zajtra žúr**, r. S. Pink, USA, 2010, 99 min.
 24.10. – **The Craziest**, r. B. Eisner, USA/SAE, 2010, 101 min.
 31.10. – **Predátori**, r. N. Antal, USA, 2010, 107 min.

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
 predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.10. – **Hadewijch – medzi Kristom a Aloom**, r. B. Dumont, Franc., 2009, 105 min.
 10.10. – **Mamas & Papas**, r. A. Nellis, ČR, 2010, 110 min.
 17.10. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.
 24.10. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
 + **X = X + 1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.
 31.10. – **66 sezón**, r. P. Kerekes, SR/ČR, 2003, 80 min.

Kino Mladost

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 1.-2.10. – **Hadewijch – medzi Kristom a Aloom**, r. B. Dumont, Franc., 2009, 105 min. (20.00 h.)
 1.-4.10. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
 + **X = X + 1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min. (18.00 h.)
 2.-6.10. – **Katka**, r. H. Třeštíková, ČR, 2009, 90 min. (2.10. o 16.15 h., 3.-4.10. o 16.15 h. a 20.00 h., 5.10. o 18.15 h., 6.10. o 18.15 h. a 20.00 h.)

- 5.10. – **Istanbul Express: filmy Early Melons** (20.00 h.)

Dni rumunského filmu – autorské filmy „novej vlny“

- 7.10. – **Elevátor**, r. G. Dorobantu, Rum., 2008, 85 min. (17.00 h.)
 7.10. – **California Dreamin'**, r. C. Nemescu, Rum., 2007, 155 min. (19.30 h.)
 8.10. – **Nemá svadba**, r. H. Malaele, Rum./Lux./Franc., 2007, 87 min. (17.00 h.)
 8.10. – **4 mesiace, 3 týždne a 2 dni**, r. Ch. Mungiu, Rum., 2007, 113 min. (19.30 h.)
 9.10. – **A ďalej sa mlčí**, r. N. Caranfil, Rum., 2007, 145 min. (17.00 h.)
 9.10. – **Filmová karavána**, r. T. Muntean, Rum./SRN, 2009, 100 min. (19.30 h.)
 10.10. – **Najšťastnejšie dievča na svete**, r. R. Jude, SRN/Rum./Franc./Jap., 2009, 90 min. (17.00 h.)
 10.10. – **Katalin Varga**, r. P. Strickland, Rum./VB, 2009, 82 min. (19.30 h.)

- 11.-12.10. – **Katka**, r. H. Třeštíková, ČR, 2009, 90 min. (18.15 h.)
 11.-12.10. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
 + **X = X + 1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min. (20.00 h.)
 13.-17.10. – **10. Bienále animácie Bratislava 2010**
 16.-17.10. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Pol., 2009, 85 min. (16.00 h. a 20.15 h.)
 16.-17.10. – **Muži, ktorí nenávidia ženy**, r. N. A. Oplev, Švéd./Dán./SRN, 2009, 152 min. (17.30 h.)
 18.-19.10. – **Panika v mestečku**, r. S. Aubier, V. Patar, Belg./Franc./Lux., 2009, 75 min. (18.10. o 18.30 h. a 20.00 h., 19.10. o 18.00 h.)
 19.-21.10. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min. (19.30 h., 20.-21.10. aj o 17.00 h.)
 21.-23.10. – **20. Cena Dunaja – Prix Danube 2010**
 24.-26.10. – **Legenda o Lietajúcom Cypriánovi**, r. M. Čengel Solčanská, SR/Pol., 2010, 108 min. (18.00 h., 24.-25.10. aj o 20.00 h.)
 26.-27.10. – **Sexy 40**, r. B. Freundlich, USA, 2009, 95 min. (20.00 h., 27.10. aj o 18.00 h.)
 28.-31.10. – **Román pro muže**, r. T. Bařina, ČR, 2010, 100 min. (18.00 h. a 20.00 h.)

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729 971
 predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.10. – **Kajínek**, r. P. Ják ml., ČR, 2010, 107 min.
 2.-3.10. – **Cesta**, r. J. Hillcoat, USA, 2009, 113 min.
 7.-8.10. – **Kick-Ass**, r. M. Vaughn, USA/VB, 2010, 106 min.
 9.-10.10. – **Kung-fu Kyborg**, r. J. Lau, HK, 2009, 102 min.
 13.-14.10. – **Astrofilm Piešťany 2010**
 15.-17.10. – **Čarodejov učen**, r. J. Turtletaub, USA, 2010, 110 min.
 21.-24.10. – **Salt**, r. P. Noyce, USA, 2010, 100 min. (17.30 h.)
 21.-24.10. – **Román pro muže**, r. T. Bařina, ČR, 2010, 100 min. (20.00 h.)
 28.-29.10. – **Karate Kid**, r. H. Zwart, USA, 2010, 94 min.
 30.-31.10. – **Posledný vládca vetra**, r. M. Night Shyamalan, USA, 2010, 103 min. (17.30 h.)
 30.-31.10. – **Ghost Writer**, r. R. Polanski, VB/Franc./SRN, 2010, 128 min. (20.00 h.)

Det'ské predstavenia

- 3.10. – **Alvin a Chipmunkovia 2**, r. B. Thomas, USA, 2009, 88 min. (15.30 h.)
 17.10. – **Pomsta chlupáčov**, r. R. Kumble, USA, 2010, 92 min. (15.30 h.)

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511 042, www.naoko.sk
 predstavenia o 17.30 a 19.30 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

program nedodali do uzávierky Film.sk

Kino Junior Levice

MsKs, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalny@mail.t-com.sk
predstavenia o 18.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.10. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min.
1.10. – **Twilight sága: Zatmenie**, r. D. Slade, USA, 2010, 130 min.
1.-3.10. – **Toy Story 3**, r. L. Unkrich, USA, 2010, 86 min. (15.30 h.)
3.10. – **Twilight sága: Zatmenie**, r. D. Slade, USA, 2010, 130 min.
5.-6.10. – **Dostaň ho tam**, r. N. Stoller, USA, 2010, 109 min.
8.-10.10. – **Let's Dance 3D**, r. J. Chu, USA, 2010, 108 min.
9.-10.10. – **Alica v krajine zázrakov**, r. T. Burton, USA, 2010, 103 min.
12.-13.10. – **Solomon Kane**, r. M. J. Bassett, VB/ČR/Franc., 2009, 104 min.
15.10. – **Počiatok**, r. Ch. Nolan, USA/VB, 2010, 148 min.
16.-17.10. – **Karate Kid**, r. H. Zwart, USA, 2010, 94 min. (15.30 h.)
16.-17.10. – **Listy pre Júliu**, r. G. Winick, USA, 2010, 105 min.
19.-20.10. – **Dospeláci**, r. D. Dugan, USA, 2010, 102 min.
22.10. – **Sexy 40**, r. B. Freundlich, USA, 2009, 95 min.
23.-24.10. – **Mačky a psi: Pomsta Kitty Galore**, r. B. Peyton, USA, 2010, 82 min. (15.30 h.)
23.-24.10. – **Láska na diaľku**, r. N. Burstein, USA, 2010, 103 min.
26.-27.10. – **Muži, ktorí nenávidia ženy**, r. N. A. Oplev, Švéd./Dán./SRN, 2009, 152 min.
29.10. – **I Love You Phillip Morris**, r. G. Ficarra, J. Requa, USA, 2009, 98 min.
30.-31.10. – **Alvin a Chipmunkovia 2**, r. B. Thomas, USA, 2009, 88 min. (15.30 h.)
30.-31.10. – **Kung-fu Kyborg**, r. J. Lau, Hongkong, 2009, 102 min.

Kino Scala Prešov

Masarykova 7, Prešov, tel.: 051/7723 7412, pkoprogram@condornet.sk, www.pkopresov.sk
predstavenia sú o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.10. – **René**, r. H. Treščíková, ČR, 2008, 83 min.
7.10. – **Kouř**, r. T. Vorel, ČR, 1990, 89 min.
13.10. – **Katka**, r. H. Treščíková, ČR, 2009, 90 min.
14.10. – **Praví chlapi**, r. M. Krajiňák, SR/Rak., 2010, 38 min. + **Why don't You Dance?**, r. M. Krajiňák, Belg., 2009, 7 min.
19.10. – **25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna**, r. M. Šulík, ČR/SR, 2010, 100 + 105 min.
21.10. – **Pohádka o Honzíkovi a Mařence**, r. K. Zeman, ČSSR, 1980, 65 min. (14.00 h.)
21.10. – **Prechádzka filmovým peklom – Najhoršie filmy všetkých čias**
27.10. – **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min.

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk

- 1.-4.10. – **Posledný vládca vetra**, r. M. Night Shyamalan, USA, 2010, 103 min. (1. a 4.10. o 16.00 h., 2. a 3.10. o 15.30 h.)
1.-6.10. – **Karate Kid**, r. H. Zwart, USA, 2010, 94 min. (18.00 h. a 20.00 h., 6.10. len o 20.00 h.)
8.-13.10. – **Solomon Kane**, r. M. J. Bassett, VB/ČR/Franc., 2009, 104 min. (17.30 h. a 20.00 h., 13.10. len o 20.00 h.)
14.-15.10. – **Mongolsko: V tieni Džingischána**, r. P. Barabáš, SR, 2010, 61 min. (14.10. o 16.00 a 17.30 h., 15.10. o 17.30 h.)
15.10. – **Muži, ktorí nenávidia ženy**, r. N. A. Oplev, Švéd./Dán./SRN, 2009, 152 min. (20.00 h.)
17.10. – **Mongolsko: V tieni Džingischána**, r. P. Barabáš, SR, 2010, 61 min. (16.00 a 17.30 h.)
17.-18.10. – **Muži, ktorí nenávidia ženy**, r. N. A. Oplev, Švéd./Dán./SRN, 2009, 152 min. (19.30 h.)
18.10. – **Dostaň ho tam**, r. N. Stoller, USA, 2010, 109 min. (17.30 h.)
20.10. – **Dostaň ho tam**, r. N. Stoller, USA, 2010, 109 min. (16.00 h.)
22.10. – **Zatiaľ spolu, zatiaľ naživo**, r. J. Mangold, USA, 2010, 110 min.

- (17.30 h. a 20.00 h.)
24.-25.10. – **Zatiaľ spolu, zatiaľ naživo**, r. J. Mangold, USA, 2010, 110 min. (17.30 h. a 20.00 h.)
26.-27.10. – **A-Team**, r. J. Carnahan, USA, 2010, 118 min. (17.30 h. a 20.00 h., 27.10. len o 20.00 h.)
28.10. – **Láska na diaľku**, r. N. Burstein, USA, 2010, 103 min. (17.30 h.)
28.10. – **Wall Street: Peniaze nikdy nespia**, r. O. Stone, USA, 2010, 127 min. (20.00 h.)
30.10. – **Láska na diaľku**, r. N. Burstein, USA, 2010, 103 min. (17.30 h.)
30.10. – **Wall Street: Peniaze nikdy nespia**, r. O. Stone, USA, 2010, 127 min. (20.00 h.)

prípravila **Eva Michalková**
(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Televízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2010

4. október 2010

- 20.00 – **Nevera po slovensky 3**, r. J. Jakubisko, 1981, 79 min.
22.00 – **Prstienky z kukučiny**, r. L. Velecká, 1989, 90 min.

11. október 2010

- 20.00 – **Pavilón šeliem**, r. D. Trančík, 1982, 78 min.
22.00 – **Sladký čas Kalimagdory**, r. L. Lahola, 1968, 102 min.

18. október 2010

- 20.00 – **Správca skanzenu**, r. Š. Uher, 1981, 83 min.
22.00 – **Tango pre medveďa**, r. S. Barabáš, 1966, 102 min.

25. október 2010

- 20.00 – **Zvony pre bosých**, r. S. Barabáš, 1965, 96 min.
22.00 – **Cena odvahy**, r. L. Filan, 1986, 80 min.

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Zmena programu vyhradená!

VÝROČIA

OKTÓBER 2010

2. 10. 1910 **Viera Bálinthová** – herečka (zomrela 27. 2. 1999)
5. 10. 1925 **Jozef Sorok** – herec (zomrel 3. 1. 2006)
6. 10. 1930 **Alfréd Benčíč** – strihač (zomrel 13. 1. 1997)
6. 10. 1935 **Jozef Bob** – literárny kritik, scenárista, prozaik
8. 10. 1920 **Emil Rožňovec** – kameraman (zomrel 24. 3. 2005)
9. 10. 1920 **Viliam Záborský** – herec (zomrel 5. 2. 1982)
11. 10. 1940 **Milan Milo** – kameraman, režisér
14. 10. 1950 **Alfréd Swan** – herec
15. 10. 1935 **Ivan Mistrík** – herec (zomrel 8. 6. 1982)
16. 10. 1925 **Andrej Mojžiš** – herec
21. 10. 1945 **Vladimír Vavrek** – fotograf
26. 10. 1910 **Štefan Figura** – herec (zomrel 19. 10. 2001)
29. 10. 1900 **Andrej Bagar** – herec, režisér (zomrel 31. 7. 1966)

STALO SA ZA 30 DNÍ

KLAPKA.SK

Na 2. MF dokumentárnych filmov Tranzyt v poľskom meste Poznań, ktorý sa konal od 6. do 14. augusta, sa najlepším zahraničným filmom spomedzi 98 súťažných snímok z celého sveta stal dokument *Môj otec Gulag* Františka Palondera ● Dňa 24. augusta sa v bratislavskej Cvernovke uskutočnila premiéra nového dokumentu Jara Vojteka *Z kola von*, spojená s diskusiou a krstom rovnomennej knihy ● Na 4. Filmovom festivale v chorvátskom Vukovare, ktorý sa konal od 26. do 30. augusta, sa premietali aj štyri krátke slovenské filmy, a to *Obedár* Lubomíra Mihailo Kocku, *Lives for Sale* Kristíny Herczegovej, *Ďakujem, dobre* Mátyása Priklera a *X = X + 1* Jura-ja Krasnohorského ● Dňa 1. septembra vstúpil do distribúcie v poľských kinách dokument Petra Kerekesa *Ako sa varia dejiny*. Od premiéry ho diváci mohli vidieť už v Španielsku, Českej republike a v USA v rámci putovného festivalu Margaret Mead Film & Video Festival ● Dňa 10. septembra sa mních Cyprián z filmu Mariany Čengel Solčanskej *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* vrátil do Červeného Kláštora. Na štvrtom nádvorí Kláštora kartuziánov sa na mieste nakrúcania filmu konala slávnostná projekcia za účasti tvorcov ● Na 15. ročníku prehliadky horských filmov v poľskom meste Łańdek Zdrój, ktorá sa konala od 17. do 19. septembra, získal spomedzi viac ako 30 snímok v kategórii Kultúra, človek, ekológia hlavnú cenu film *Carstenz – Siedma hora* Pavla Barabáša ● Film Juraja Lehotského *Slepé lásky* sa v čase od 17. do 26. septembra premietal na podujatí slovenských, českých, poľských a ukrajinských filmov 20. Riga Film Forum Arsenals ● Prvý diel nového Česko-slovenského seriálu *Kriminálka Staré Mesto*, ktorý sa vysielal 20. septembra na Jednotke STV, sledovalo 401 tisíc divákov. S ratingom 8,5 a share 21,2 (percento divákov z počtu všetkých, ktorí mali v čase vysielania zapnutý televízor) predbehol aj nový seriál *Dokonalý svet*, vysielaný v rovnakom čase na TV Markiza.

pripravila (sim)

Prežiť svoj život * Svätá tráva * Fish Tank
Hlboký spánok * Zahraj to znovu, Sam
Biela stuha * Harold a Maude * Zmluva s vrahom
Muž z Londýna * Užívaj si, ako sa len dá!
Kamene * X=X+1

100
2010

PROJEKT

OD KLASIKY PO SÚČASNÉ TRENDY

NAJVÄČŠIA PUTOVNÁ PREHLIADKA FILMOV
ZO ZLATÉHO FONDU SVETOVEJ KINEMATOGRAFIE
A DIEL OCENENÝCH NA MEDZINÁRODNÝCH
FILMOVÝCH FESTIVALOCH

od 9. septembra
v kinách a filmových kluboch

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE

(september 2010)

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. Petra Hanáková: *Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra* (SFÚ, Bratislava)
2. Renáta Šmatláková – Martin Šmatlák: *Filmové profily* (SFÚ, Bratislava)
3. Jurij Michajlovič Lotman: *Semiotika filmu a problémy filmovej estetiky* (SFÚ a VŠMU, Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD *Červené víno I, II, r. Andrej Lettrich* (SFÚ a Petit Press, Bratislava)
2. DVD *Obrazy starého sveta, r. Dušan Hanák* (SFÚ, Bratislava)
3. DVD *Jánošík I, II, r. Paľo Bielik* (SFÚ a Petit Press, Bratislava)

kalendárium

premiéry

distribúcia

rozhovor

publikácie

téma

filmové novinky

festivity

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

na miestach:

kníhkupectvá:

Artforum

Ex Libris

Ladon, s.r.o. –

kníhkupectvo Alexis

Modul

Svet knihy

filmové kluby,
kiná a artkiná:

A4 – nultý priestor

FK Charlie centrum

Mladosť

FK Naoko Trnava

FK Univerzita Nitra

Kino Fontána

Piešťany

Kino Junior Levice

Kino Scala Prešov

Kino Strojár Martin

Slovenský filmový
ústav – Klapka.sk

Divadelný ústav –

Prospero

vrátnica VŠMU

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV**
SLOVAK FILM
INSTITUTE

ISSN 1335-8286

9 771335 828003